

IPM & OnCourse

Webinar – 29 april 2021

Agenda

IPM via OnCourse

OnCourse tips & tricks

Q&A

NEWS

The growing and surprising mental-health challenge facing golf superintendents

By Ron Whitten

September 25, 2019

By any measure, Dave Wilber is an expert in turfgrass. He started working on golf courses when he was 15. At 21, he became a superintendent in Denver. At 24, he took a job in Northern California and instituted one of the first fully organic golf-course maintenance programs in the country at Lake Wildwood Country Club, a quiet second-home community at the base of Donner Pass. That was in 1990, half a decade before sustainable golf became an industry trend.

Stand van zaken: IPM

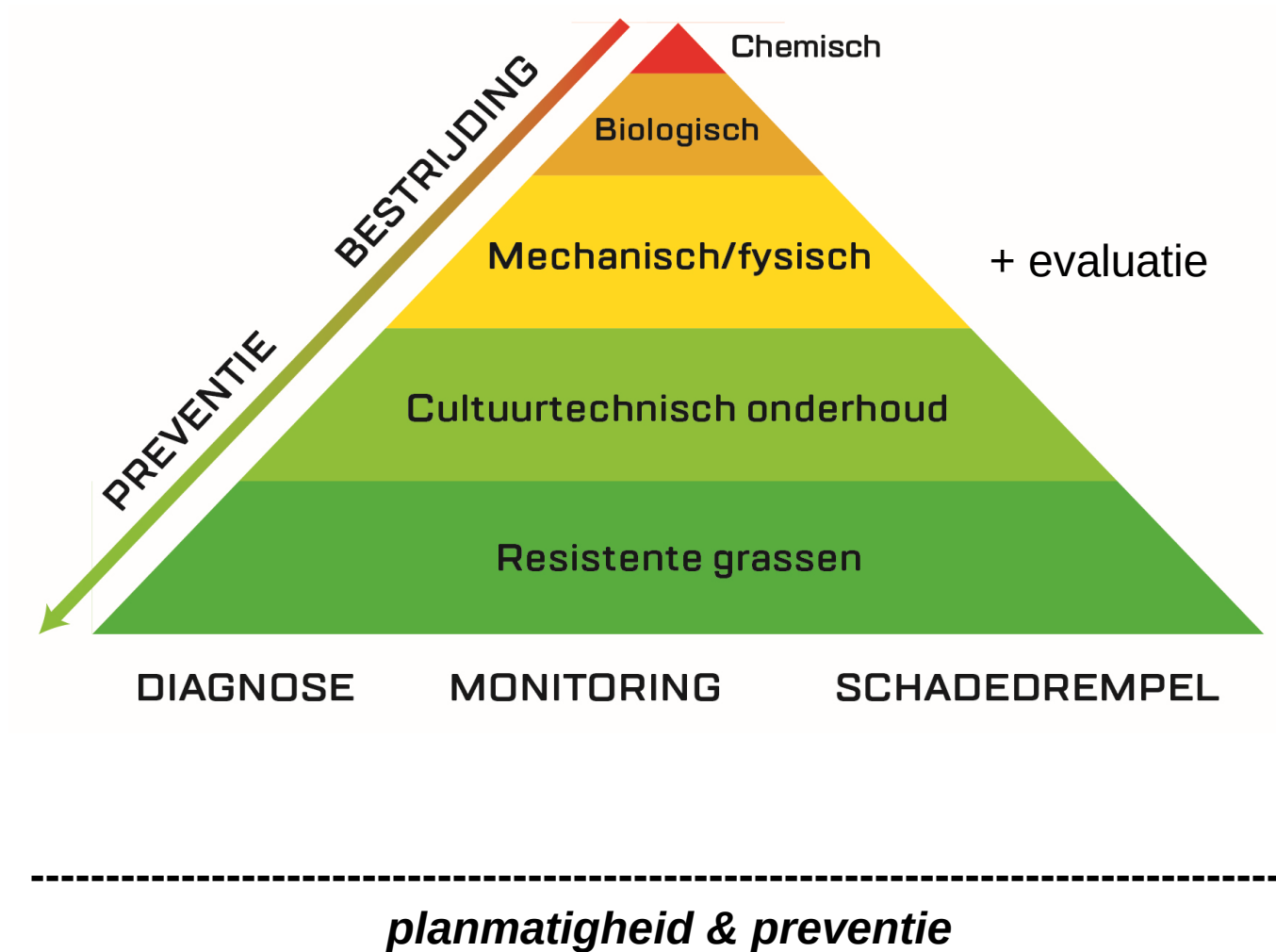

Integrated Pest Management (IPM):

Een planmatige aanpak gericht op preventie om schade door ziekten, plagen en onkruiden onder een schadedrempel te houden door middel van een integrale aanpak met zo gering mogelijke schade voor mens, dier, natuur en milieu.

Zie ook de [factsheet IPM](#).

Integrated Pest Management: IPM

Stand van zaken: IPM

Integrated Pest Management (IPM)-systemathiek per 1-1-2014 wettelijke verplichting voor professioneel pesticidegebruik.

IPM-systemathiek specifiek voor golf per 1-4-2020 in OnCourse geïmplementeerd.

- Golfsector specifiek
- Laagdrempelig invulling geven aan wettelijke verplichting
- Belangenbehartiging a.d.h.v. data

Stand van zaken: IPM

Zelfregulering

- Wettelijke Richtlijn met eisen op basis van IPM
- Beheerder implementeert en zorgt dat dit aantoonbaar is via OnCourse Nederland (audit)
- Intensiveren handhaving via Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA)

Stand van zaken: IPM

...waaronder het Gewasbeschermingsplan

- Inventarisatie gevoelige gebieden
- Plan om blootstelling te minimaliseren
- Doelstellingen m.b.t. afbouw gebruik pesticide
- Vastleggen van het gebruik (ook: waar, wanneer, ...)
- Evaluatie gebruik

...en alle eisen van het Besluit Gewasbeschermingsmiddelen

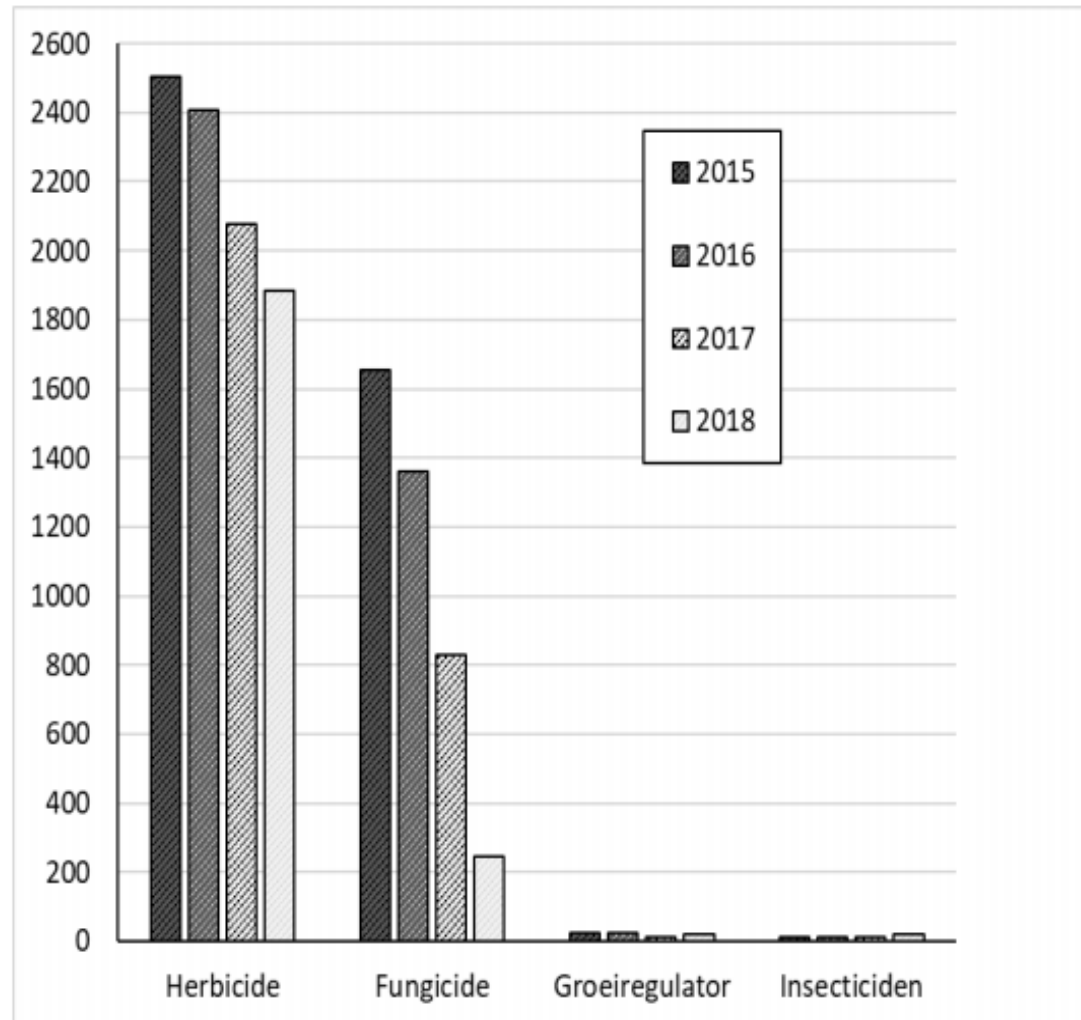
- **Bijlage 3, behorend bij artikel 26, eerste lid**
- Aspecten gewasbeschermingsmonitor
 - teeltfrequentie en voorvrucht, door middel van een vruchtwisselingsplan
- – rassenkeuze en uitgangsmateriaal, aandacht voor: resistente/tolerante cultivars en standaard- of gecertificeerd zaai- en plantgoed
- – monitoring van schadelijke organismen in het gewas
- – gebruik van waarschuwings-, advies- en beslissingsondersteunende systemen gericht op tijdig signaleren van toenemende ziektedruk
- – toegepaste biologische, fysische en mechanische gewasbeschermingsmaatregelen, waaronder de inzet van biologische bestrijders en mechanische onkruidbestrijding
- – keuze van gebruikte gewasbeschermingsmiddelen op basis van risico's voor mens en milieu (gebruikte gewasbeschermingsmiddelen moeten bijgehouden worden conform artikel 67 van verordening (EG) nr. 1107/2009
- – emissiebeperkende maatregelen, inclusief toedieningstechnieken
- – resistentiemanagement bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen
- – overige maatregelen die hebben bijgedragen aan het verminderen van het gebruik van chemische middelen
- – oordeel over het succes van de toegepaste beheersmaatregelen.

Conclusies RIVM monitoring pesticidegebruik 2015-2018

- Uit de analyse van de gebruiksgegevens op golfterreinen blijkt dat voor onkruid- en schimmelbestrijdingsmiddelen er een afname zichtbaar is in de totale hoeveelheid werkzame stof in de 2015-2018. Voor de insecticiden is op basis van de totale hoeveelheid werkzame stof in die periode juist een toename te zien.
- Jepolinex Pro is jaren gebruikt zonder dat het een toelating had voor gebruik op sportvelden/golfbanen.
- Verschillende niet meer toegelaten gewasbeschermingsmiddelen worden nog wel toegepast.

Conclusies RIVM monitoring pesticidegebruik 2015-2018

Figuur 4 Golf – Hoeveelheid werkzame stof uitgedrukt in kilogram per jaar per type middel (op basis van de respons golf) geëxtrapoleerd naar het aantal golfbeheerders dat is aangeschreven.

Stand van zaken: pesticidevrij beheer

- Pesticide-gebruiksverbod buiten de landbouw (per 2016/2017), met daarop voor o.a. sport specifieke uitzonderingen tot eind 2022. In november 2020 onverbindend verklaard door het Gerechtshof in Den Haag.
 - Staat is daarop in hoger beroep gegaan bij de Hoge Raad, wetswijziging ligt in de Tweede Kamer en Raad van State heeft inmiddels positief advies gegeven op aangepaste juridische grondslag voor het gebruiksverbod buiten de land- en tuinbouw.
- Ministerie I&W verwacht dat de wet over een klein jaar gerepareerd is.
- Golfalliantie (NGF-NGA-NVG) adviseert nadrukkelijk te blijven inzetten op pesticidevrij beheer met behoud van speelkwaliteit.

Uitzonderingen op het gebruiksverbod (nu niet van toepassing)

- Op dit moment (2021) zijn reguliere toelatingen van toepassing (zie etikettering).
- Nogmaals: Golfalliantie (NGF-NGA-NVG) adviseert nadrukkelijk te blijven inzetten op pesticidevrij beheer met behoud van speelkwaliteit.
- Uitzondering op het te herstellen gebruiksverbod (het schema vind je ook [hier](#)):

Golfterreinen								
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	green	fringe/ collar	foregreen/ apron	tees	fairways	maintained-rough	golfrough
<i>Plantago spp.</i>	Weegbree	nee	ja					nee
<i>Veronica filiformis</i>	Draadereprijs							
<i>Veronica arvensis</i>	Veldereprijs							
<i>Taraxacum officinalis</i>	Paardenbloem							
<i>Bellis perennis</i>	Madeliefje							
<i>Trifolium spp.</i>	Klaver							
<i>Polygonum aviculare</i>	Varkensgras							
<i>Hypochaeris radicata</i>	Biggenkruid							
<i>Ranunculus repens</i>	Kruipende boterbloem							
<i>Stellaria media</i>	Vogelmuur							
<i>Cerastium fontanum</i>	Hoornbloem							
<i>Jacobaea vulgaris subsp. Vulgaris</i>	Jakobskruiskruid							
<i>Rumex obtusifolius</i>	Ridderzuring	nee	nee					ja
<i>Sagina procumbens</i>	Liggende vetmuur	ja	nee					nee
<i>Plant growth regulator</i>	Grasgroeiremmer	nee	nee					nee
<i>Melolontha melolontha</i>	Meikever	ja					nee	
<i>Amphimallon solstitialis</i>	Junikever							
<i>Clarireedia spp. (vml. Sclerotinia homoeocarpa)</i>	Dollar spot	ja	ja	ja				
<i>Microdochium nivale, Fusarium nivale</i>	Sneeuwschimmel	ja	ja	ja				

OnCourse®

Nederland

www.getoncourse.golf

Start vandaag!

GEO Certified®

KONINKLIJKE
NEDERLANDSE
GOLF FEDERATIE

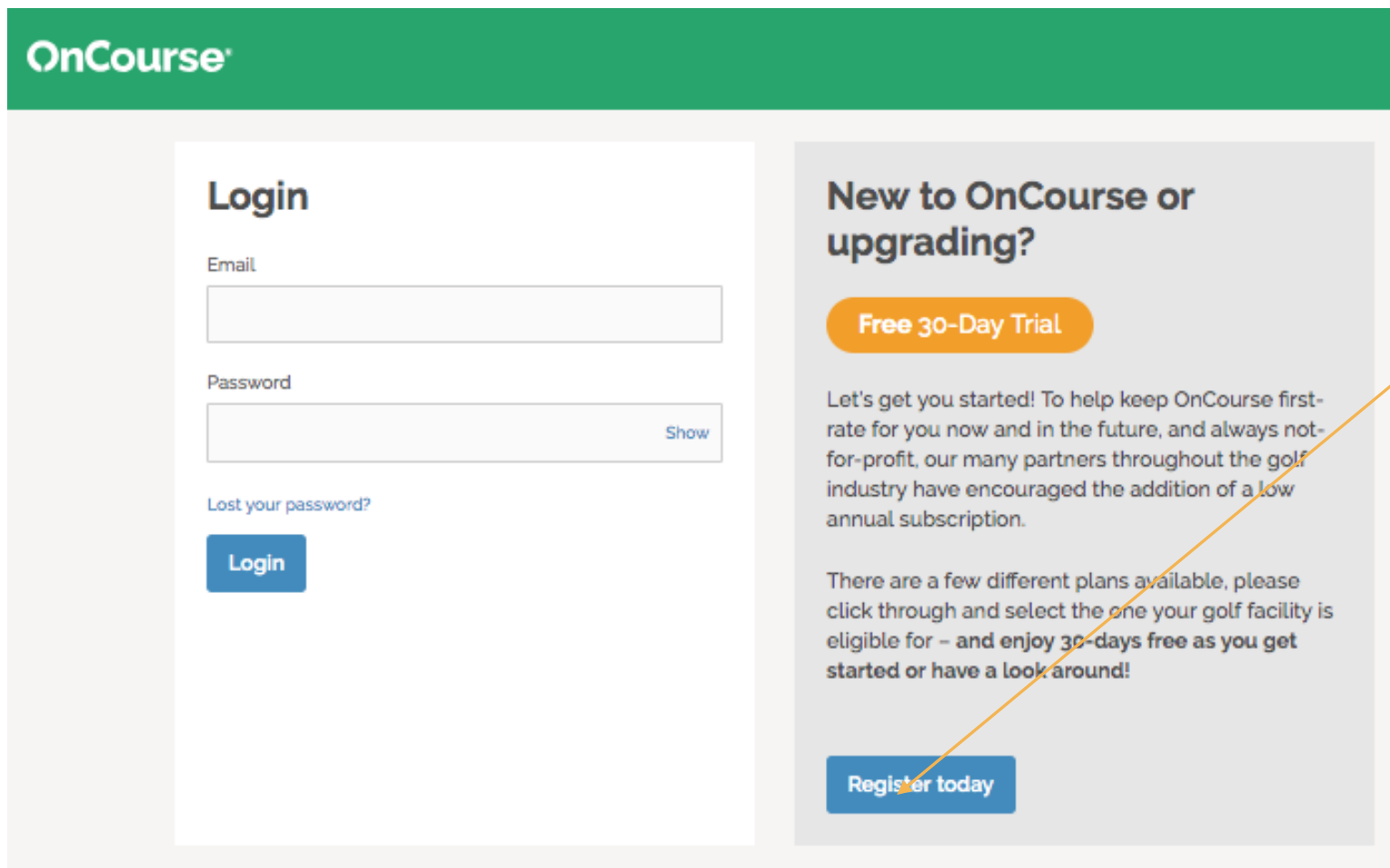
NEDERLANDSE
GREENKEEPERS
ASSOCIATIE

Sustainability in golf, through golf

Aan de gang met OnCourse Nederland

The screenshot shows the OnCourse Nederland website interface. On the left, there is a 'Login' section with fields for 'Email' and 'Password', a 'Show' link for the password, a 'Lost your password?' link, and a blue 'Login' button. On the right, there is a 'New to OnCourse or upgrading?' section featuring an orange 'Free 30-Day Trial' button, a paragraph of introductory text, another paragraph about plans, and a blue 'Register today' button. An orange line points from the 'Register today' button to the text on the right.

Login

Email

Password [Show](#)

[Lost your password?](#)

Login

New to OnCourse or upgrading?

Free 30-Day Trial

Let's get you started! To help keep OnCourse first-rate for you now and in the future, and always not-for-profit, our many partners throughout the golf industry have encouraged the addition of a low annual subscription.

There are a few different plans available, please click through and select the one your golf facility is eligible for – and enjoy 30-days free as you get started or have a look around!

Register today

Creëer een nieuw OnCourse account (je oude login werkt niet meer) via:

getoncourse.golf

Abonnement

Gratis
30-dagen
op proef

Er is een aantal verschillende jaarplannen beschikbaar, selecteer het plan waarvoor u in aanmerking komt (verschilt per land als gevolg van landelijke subsidies).

Alle betaalde plannen beginnen met een 30 dagen gratis periode, waarbij een herinnering wordt verstuurd wanneer de betaling wordt geïnd.

Tijdens de 30 dagen gratis proefperiode kunt u meteen aan de slag met volledige toegang:

- Instellen van uw account en teamgenoten uitnodigen om lid te worden
- Al uw inputs worden opgeslagen en vanaf dag één veilig vastgelegd
- GEO Certified® faciliteiten kunnen pdf's van eerdere gegevens/inputs opvragen

1. Selecteer uw valuta

Selecteer uw valutakeuze:

GBP

EUR

USD

2. Selecteer uw plan

Selecteer OPTIE 1 uit de onderstaande lijst: 'gevestigd in Nederland'. OnCourse is GRATIS in Nederland.

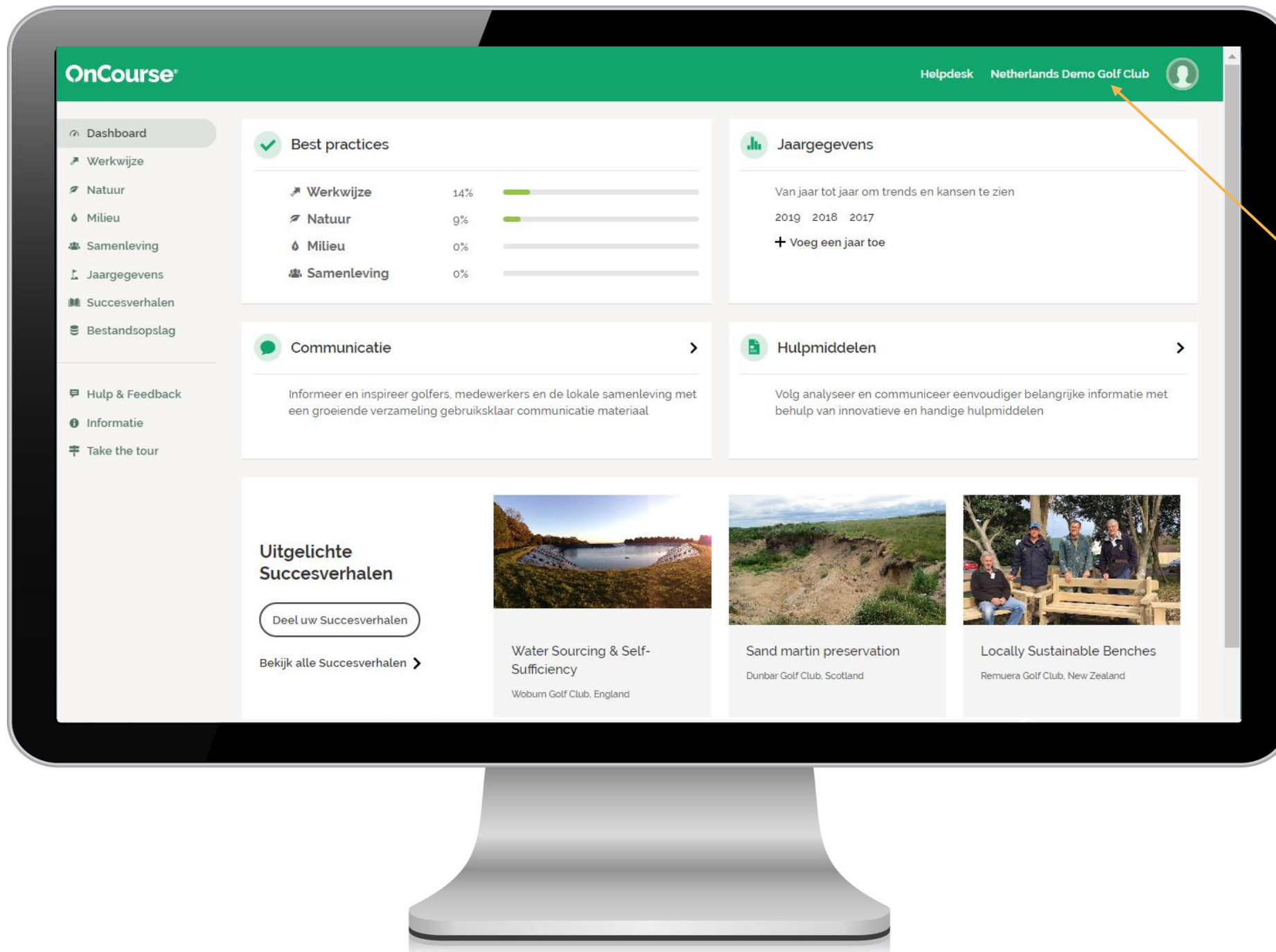
Mijn golffaciliteit is:

- 1 - Located in Sweden, Portugal, Flanders or Netherlands
- 2 - GEO Certified®
- 3 - Member of Swiss Golf
- 4 - Fewer than 18-holes
- 5 - Located in South Africa
- 6 - Located in England or Scotland
- 7 - Upgrading from a previous version of OnCourse
- 8 - New to OnCourse

Ziet u uw categorie niet of weet u het niet zeker? E-mail ons met uw vragen op hello@getoncourse.golf of bel ons op +44 (0)1620 895100. Meer informatie vindt u altijd op golffenvironment.org/tour.

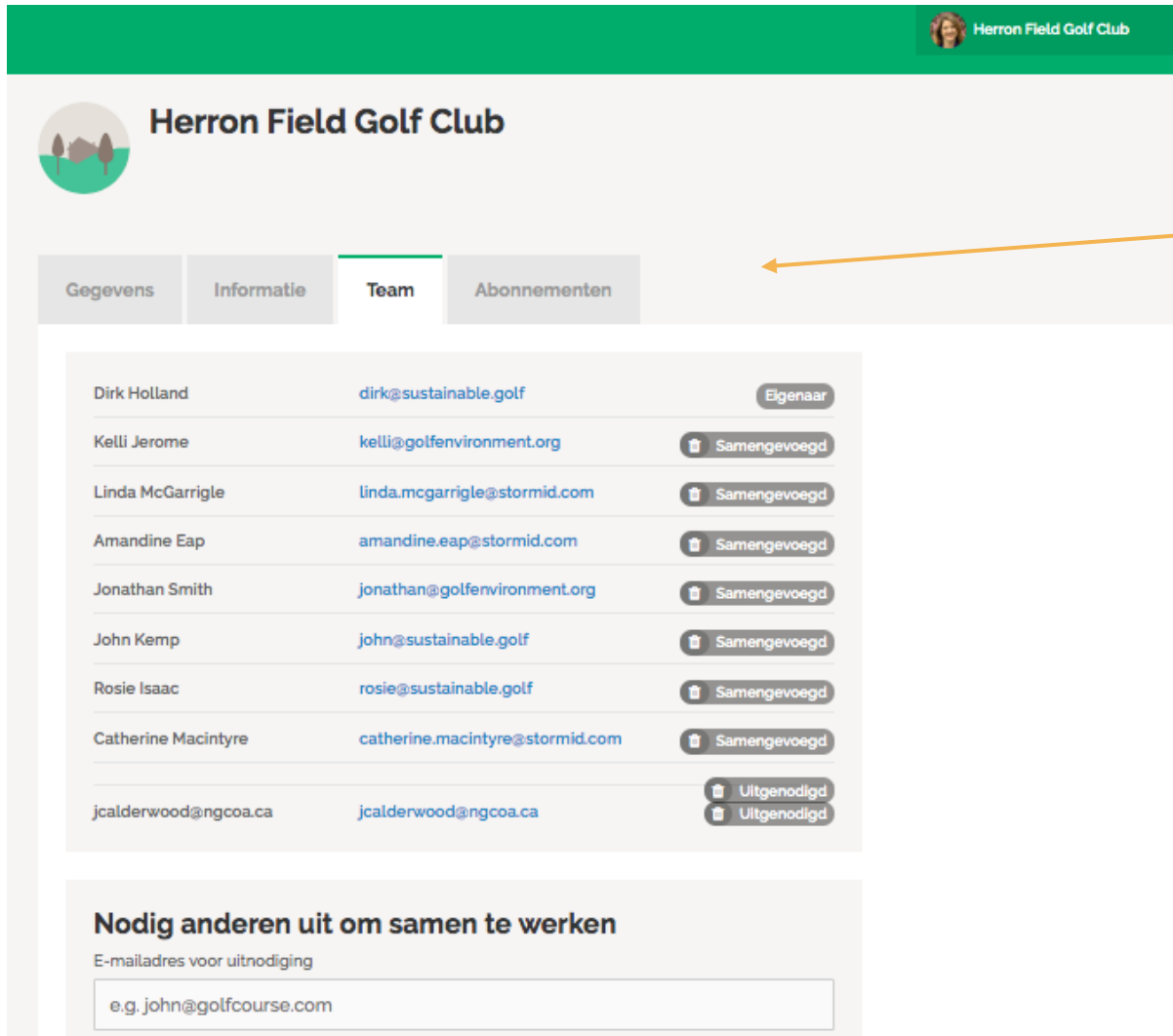
- Selecteer enkel **Optie 1 (!)**
- Je kunt daarmee OnCourse gratis gebruiken.
- GEO kan je helpen alsje hiermee enige problemen ondervindt...

hello@getoncourse.golf

- Het **dashboard** is het centrale navigatiepunt.
- Begin door enkele details van je baan of club in te vullen.
- Lees dan **Werkwijze** voor een overzicht van het GEO-proces.

Uw duurzaamheidsteam opzetten

The screenshot shows the OnCourse Nederland dashboard for Herron Field Golf Club. The 'Team' tab is selected, displaying a list of team members. An orange arrow points from the text 'Nodig andere personen uit tot het OnCourse account.' to the 'Team' tab.

Naam	E-mailadres	Rol
Dirk Holland	dirk@sustainable.golf	Eigenaar
Kelli Jerome	kelli@golfenvironment.org	Samengevoegd
Linda McGarrigle	linda.mcgarrigle@stormid.com	Samengevoegd
Amandine Eap	amandine.eap@stormid.com	Samengevoegd
Jonathan Smith	jonathan@golfenvironment.org	Samengevoegd
John Kemp	john@sustainable.golf	Samengevoegd
Rosie Isaac	rosie@sustainable.golf	Samengevoegd
Catherine Macintyre	catherine.macintyre@stormid.com	Samengevoegd
Jcalderwood@ngcoa.ca	jcalderwood@ngcoa.ca	Uitgenodigd

Nodig anderen uit om samen te werken

E-mailadres voor uitnodiging

- Nodig andere personen uit tot het OnCourse account.
- Elke persoon kan als zichzelf inloggen en in de account werken.
- Veranderingen worden automatisch opgeslagen terwijl je eraan werkt.

[Dashboard](#)[Werkwijze](#)[Natuur](#)[Milieu](#)[Samenleving](#)[Jaargegevens](#)[Succesverhalen](#)[Bestandsopslag](#)[Hulp & Feedback](#)[Informatie](#)[Take the tour](#)

Best practices

Werkwijze	14%	
Natuur	9%	
Milieu	0%	
Samenleving	0%	

Jaargegevens

Van jaar tot jaar om trends en kansen te zien

2019 2018 2017

+ Voeg een jaar toe

Communicatie

Informeer en inspireer golfers, medewerkers en de lokale samenleving met een groeiende verzameling gebruiksklaar communicatie materiaal

Hulpmiddelen

Volg analyseer en communiceer eenvoudiger belangrijke informatie met behulp van innovatieve en handige hulpmiddelen

Uitgelichte Succesverhalen

Deel uw Succesverhalen

Bekijk alle Succesverhalen >

Water Sourcing & Self-Sufficiency

Woburn Golf Club, England

Sand martin preservation

Dunbar Golf Club, Scotland

Locally Sustainable Benches

Remuera Golf Club, New Zealand

Het gebruik van OnCourse

 Werkwijze
● 6 van 14

Aan de slag

Dit onderdeel leidt u door de stappen van het Nederlandse GEO-certificeringsproces.

- Aan de slag >
- In vijf stappen naar (her)certificering >

Jaarlijkse acties

Alles wat u moet weten over de audit: notitie waarin wordt beschreven hoe de audit, na het doorlopen van het hele OnCourse-traject, verloopt (wordt toegevoegd)

- Huidige situatie en wet- en regelgeving >
- Jaargegevens >
- Jaarlijkse controle Visie en Werkplan >
- Integrated Pest Management >**

Meer informatie

De sectie Meer informatie wordt regelmatig geüpdate. Bij zo'n update worden nieuwe vragen en antwoorden toegevoegd, maar wordt ook nieuwe informatie met betrekking tot wet- en regelgeving getoond.

- Certificeringsbeleid >
- Veelgestelde vragen >

- Een overzicht van het proces richting IPM-compliance.

Integrated Pest Management

 Noodzakelijk voor certificering

Introductie op IPM

☐ Download en lees het document 'Introductie op IPM & OnCourse'

[Voeg notities toe](#)

☐ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Introductie IPM voor golfbaanbeheer in Nederland

Op deze pagina kunt u de systematiek volgen en alle gegevens invoeren die voorwaardelijk zijn voor geïntegreerde gewasbescherming (Integrated Pest Management/IPM) voor golfbaanbeheer in Nederland en zoals afgestemd met het Ministerie van I&W

Aspecten van IPM zijn in veel gevallen al onderdeel van de OnCourse-thema's Natuur/Gras en Jaargegevens/Gras. Per onderdeel kunt u gegevens invoeren in tekstvelden. Bij sommige onderdelen wordt een nadere uitwerking gevraagd. U kunt dan:

- een notitie toevoegen ("Voeg notities toe"), of
- een formulier downloaden en dit invullen, bewaren en weer uploaden.

Uploaden kan via de knop *Bestandsopslag*, deze treft u aan in de indeling links op dit scherm. U kunt hier bestanden opslaan onder *Werkwijze*.

[Introductie op IPM & OnCourse](#)

Taken en bevoegdheden

☐ Download en vul het 'Organisatieschema IPM' in zoals hier rechts in het grijze gedeelte te vinden is.

☐ Upload het afgeronde formulier in Bestandsopslag - Werkwijze

[Voeg notities toe](#)

☐ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Taken en bevoegdheden

Gezond grasbeheer is een verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. Iedereen heeft daarbij zijn rol en verantwoordelijkheid. Door deze te omschrijven wordt duidelijk wie kan worden aangesproken op welk aspect van het beheer en onderhoud.

[Klik hier](#) om het document 'Organisatieschema IPM' te downloaden. Nadat het ingevuld is moet dit worden geupload in Bestandsopslag - Werkwijze

[Lees meer](#)

Diagnose van de golfbaan

☐ Voer een 0-meting uit met behulp van het formulier (zie rechtsonderaan) voor de weergegeven parameters van de verschillende speloppervlakte.

☐ Rond het gedeelte Gras af in OnCourse, dat gevonden kan worden in het thema Natuur.

Diagnose van de golfbaan

Veel golfbanen streven de mooiste en groene grasmat na, maar niet zelden zijn de uitgangspunten zodanig dat dit niet haalbaar is zonder pesticidegebruik. De ligging van een golfbaan bepaalt of er een goede ondergrond is, veel of weinig schaduw en relatief veel of weinig neerslag. Omgevingsfactoren kunnen ook invloed hebben op de aanvoer van onkruidzaad. De kwaliteit van de ondergrond is sterk bepalend voor de groeikansen van gras. Deze kwaliteit hangt samen met parameters als waterdoorlatendheid, pH en organische stof.

Het stellen van doelen

- ☐ Bepaal streefwaarden met behulp van het formulier
- ☐ Upload het formulier nadat het ingevuld is in Bestandsopslag - Werkwijze

[Voeg notities toe](#)

☐ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Het stellen van doelen

Ook het beheer van gras is een willekeurige bezigheid wanneer niet duidelijk is waar dat toe moet leiden. Door het stellen van doelen kan men een gerichte aanpak ontwikkelen. Het vastleggen van doelen heeft betrekking op drie aspecten:

- Optimale omstandigheden voor gezonde grasgroei
- Schadedrempels voor aantastingen
- De speltechnische kwaliteit

[Lees meer](#)

Planning

- ☐ Onderhoudsplan geupload
- ☐ Bemestingsplan geupload
- ☐ Beregeningsplan geupload

[Voeg notities toe](#)

☐ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Planning

[Lees meer](#)

Monitoring

- ☐ Rond het deel Gras af in het thema Natuur.
- ☐ Vul het deel Sportgras bij Jaargegevens in.

[Voeg notities toe](#)

Jaarlijkse monitoring

Een goede en gezonde grasmatt kan alleen ontstaan wanneer beheer en onderhoud planmatig worden uitgevoerd en alle preventieve maatregelen worden overwogen i.c.m. minder milieubelastende bestrijdingen; dit is de essentie van IPM. Door plannen te maken moet een beheerder nadenken over de aanpak en wordt de vraag gesteld hoe het gras zich ontwikkelt en wat nou de bedoeling is. Met planvorming hangt onlosmakelijk samen dat wordt bijgehouden of die plannen worden uitgevoerd en dat wordt nagegaan wat de effecten van de gerealiseerde plannen zijn. Oftewel: de uitgevoerde werkzaamheden en de resultaten daarvan (die door monitoring worden geïnventariseerd) moeten geregistreerd worden.

Maak een monitoringsplan voor elk jaar. Deze parameters komen terug in de tabellen en in het gedeelte [Gras](#) binnen het thema Natuur in OnCourse.

☐ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Monitoring

☐ Rond het deel Gras af in het thema Natuur.

☐ Vul het deel Sportgras bij Jaargegevens in.

[Voeg notities toe](#)

☐ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Jaarlijkse monitoring

Een goede en gezonde grasmat kan alleen ontstaan wanneer beheer en onderhoud planmatig worden uitgevoerd en alle preventieve maatregelen worden overwogen i.c.m. minder milieubelastende bestrijdingen; dit is de essentie van IPM. Door plannen te maken moet een beheerder nadenken over de aanpak en wordt de vraag gesteld hoe het gras zich ontwikkelt en wat nou de bedoeling is. Met planvorming hangt onlosmakelijk samen dat wordt bijgehouden of die plannen worden uitgevoerd en dat wordt nagegaan wat de effecten van de gerealiseerde plannen zijn. Oftewel: de uitgevoerde werkzaamheden en de resultaten daarvan (die door monitoring worden geïnventariseerd) moeten geregistreerd worden.

Maak een monitoringsplan voor elk jaar. Deze parameters komen terug in de tabellen en in het gedeelte [Gras](#) binnen het thema Natuur in OnCourse.

Gebruik OnCourse ook elk jaar om data over bijvoorbeeld pesticide- en bemestingsgebruik te registreren binnen [Jaargegevens van OnCourse](#).

Evaluatie

☐ Valueer jaarlijks het beheer en onderhoud van de golfbaan en upload het formulier.

[Voeg notities toe](#)

☐ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Jaarlijkse evaluatie

Plannen en registreren van beheer en onderhoud zijn essentieel. Dit heeft echter minder waarde wanneer niet op gezette tijden het succes daarvan wordt nagegaan. Een goede beheerder stelt zichzelf de vraag of de aanpak en werkzaamheden zinvol zijn geweest en bijdragen aan het realiseren van gezond gras en afname van pesticidengebruik.

Klik hier te downloaden [Overall evaluatie IPM](#) [↗](#). Upload het formulier nadat het ingevuld is in Bestandsopslag – Werkwijze.

[Lees meer](#)

< Ga terug naar
Jaarlijkse controle Visie en Werkplan

Ga verder naar
Certificeringsbeleid >

Introductie op IPM

☐ Download en lees het document 'Introductie op IPM & OnCourse'

[Voeg notities toe](#)

☐ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Introductie IPM voor golfbaanbeheer in Nederland

Op deze pagina kunt u de systematiek volgen en alle gegevens invoeren die voorwaardelijk zijn voor geïntegreerde gewasbescherming (Integrated Pest Management/IPM) voor golfbaanbeheer in Nederland en zoals afgestemd met het Ministerie van I&W

Aspecten van IPM zijn in veel gevallen al onderdeel van de OnCourse-thema's Natuur/Gras en Jaargegevens/Gras. Per onderdeel kunt u gegevens invoeren in tekstvelden. Bij sommige onderdelen wordt een nadere uitwerking gevraagd. U kunt dan:

- een notitie toevoegen ("Voeg notities toe"), of
- een formulier downloaden en dit invullen, bewaren en weer uploaden.

Uploaden kan via de knop *Bestandsopslag*, deze treft u aan in de indeling links op dit scherm. U kunt hier bestanden opslaan onder *Werkwijze*.

[Introductie op IPM & OnCourse](#)

Taken en bevoegdheden

- ☐ Download en vul het 'Organisatieschema IPM' in zoals hier rechts in het grijze gedeelte te vinden is.

- ☐ Upload het afgeronde formulier in Bestandsopslag - Werkwijze

[Voeg notities toe](#)

- ☒ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Taken en bevoegdheden

Gezond grasbeheer is een verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. Iedereen heeft daarbij zijn rol en verantwoordelijkheid. Door deze te omschrijven wordt duidelijk wie kan worden aangesproken op welk aspect van het beheer en onderhoud.

[Klik hier](#) om het document 'Organisatieschema IPM' te downloaden. Nadat het ingevuld is moet dit worden geupload in Bestandsopslag – Werkwijze

[Lees meer](#)

Taken en bevoegdheden

- ☐ Download en vul het 'Organisatieschema IPM' in zoals hier rechts in het grijze gedeelte te vinden is.

- ☐ Upload het afgeronde formulier in Bestandsopslag - Werkwijze

[Voeg notities toe](#)

- ☐ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Taken en bevoegdheden

Gezond grasbeheer is een verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. Iedereen heeft daarbij zijn rol en verantwoordelijkheid. Door deze te omschrijven wordt duidelijk wie kan worden aangesproken op welk aspect van het beheer en onderhoud.

[Klik hier](#) om het document 'Organisatieschema IPM' te downloaden. Nadat het ingevuld is moet dit worden geupload in Bestandsopslag – Werkwijze

Omschrijf op welke wijze beheer en onderhoud georganiseerd zijn. Dit moet alle betrokkenen tot de hoogst verantwoordelijke persoon van een golfbaan omvatten. Wanneer een externe partij in opdracht het onderhoud uitvoert, kan worden volstaan met het noemen van de betreffende bedrijfsnaam. Belangrijk om aan te geven is:

- Wie is verantwoordelijk voor het opstellen van doelen?
- Wie is eindverantwoordelijk voor de staat en kwaliteit van de golfbaan?
- Wie is verantwoordelijk voor inkoop van gewasbeschermingsmiddelen?
- Wie neemt een beslissing om gewasbeschermingsmiddelen in te zetten?

Indien het onderhoud wordt uitbesteed: geef aan welke verantwoordelijkheden op welke wijze gedelegeerd worden.

ORGANISATIESHEMA

Zorg er voor dat dit schema altijd up-to-date is

Laatste update: december 2020

Medewerker/functionaris	Functie	Taken en bevoegdheden in verband met gewasbeschermingsmiddelen
	Voorzitter Golfclub	Wordt op de hoogte gehouden door de baancommissaris
	Bestuurslid	Bestuurslid baan, wordt op de hoogte gehouden door de baancommissaris
	Baancommissaris golfclub	Aanspreekpunt voor hoofdgreenkeeper en regiobaas van en én liaison officer tusser en het bestuur van de golfclub. Stelt met baancommissie en bestuur de doelen op.
	Hoofdgreenkeeper	Neemt de beslissing om gewasbeschermingsmiddelen in te zetten maar pas na overleg met en toestemming van de baancommissaris.
	Uitvoerder	Eindverantwoordelijk voor de staat en kwaliteit van de golfbaan; verantwoordelijk voor inkoop van gewasbeschermingsmiddelen.

Diagnose van de golfbaan

- ☐ Voer een 0-meting uit met behulp van het formulier (zie rechtsonderaan) voor de weergegeven parameters van de verschillende speloppervlakte.
- ☐ Rond het gedeelte Gras af in OnCourse, dat gevonden kan worden in het thema Natuur.
- ☐ Registreer de totale oppervlakten van gras in het gedeelte Landgebruik bij het thema Natuur in Jaargegevens.

[Voeg notities toe](#)

- ☐ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Diagnose van de golfbaan

Veel golfbanen streven de mooiste en groene grasmat na, maar niet zelden zijn de uitgangspunten zodanig dat dit niet haalbaar is zonder pesticidegebruik. De ligging van een golfbaan bepaalt of er een goede ondergrond is, veel of weinig schaduw en relatief veel of weinig neerslag. Omgevingsfactoren kunnen ook invloed hebben op de aanvoer van onkruidzaad. De kwaliteit van de ondergrond is sterk bepalend voor de groeikansen van gras. Deze kwaliteit hangt samen met parameters als waterdoorlatendheid, pH en organische stof.

In het gedeelte [Gras bij het thema Natuur](#) word je gevraagd om verschillende werkzaamheden in te vullen voor een beter begrip van IPM.

Daaronder valt ook het registreren van de totale oppervlakten van gras in [het gedeelte Landgebruik bij het thema Natuur in Jaargegevens](#).

[Klik hier om het document 'IPM Excel-staten 0-METING en DOELSTELLINGEN met interactieve cellen_DEF'](#) te downloaden. Nadat het ingevuld is moet dit worden geupload in Bestandsopslag – Werkwijze.

Biotopen & biodiversiteit

Bepaal de huidige natuurwaarden op uw golfbaan, onderzoek of op uw baan specifieke beleidsregels van toepassing zijn en geef aan welke natuurpotenties u wilt gaan verzilveren.

Landschap >

Natuurbeheer >

Natuurbescherming >

Gras

Leg het beheer van het sportgras op uw baan gedetailleerd vast. Streef daarbij naar een aanpak, waarbij de nadruk ligt op de gezondheid en de speelkwaliteit van het sportgras in combinatie met het minimaliseren van de milieu-impact.

Sportgras, bodem en bemesting >

Cultuurtechnische maatregelen >

Voorkomen van ziekten en plagen >

Voorkomen van verontreiniging

Het voorkomen van de verontreiniging van bodem, water en lucht is een wettelijke verplichting. Onderzoek op welke manier u invulling geeft aan deze wettelijke verplichting. Een belangrijk onderdeel daarbij is aan te geven hoe u omgaat met potentiële verontreinigingsrisico's, zoals het scheuren van een hydrolikslang of het afstromen van bestrijdingsmiddelen of meststoffen naar oppervlaktewater.

Verlagen van het risico op verontreiniging van bodem, water en lucht

Golfbaan >

Greenkeepersloods >

Clubhuis >

Garanderen van de waterkwaliteit

Golfbaan >

Cultuurtechnische maatregelen

■ Noodzakelijk voor certificering

Greens

- ☒ Slijpen van de messen van maaimachines ■

Hoeveel keer per jaar worden de volgende maatregelen uitgevoerd?

4

- ☐ Aanpassen van het maaipatroon

- ☒ Rollen in plaats van maaien

Hoeveel keer per week wordt de volgende maatregel tijdens het groeiseizoen uitgevoerd?

2

- ☒ Het verwijderen van dauw ■

Hoeveel keer per week wordt de volgende maatregel tijdens het groeiseizoen uitgevoerd?

7

Cultuurtechnische maatregelen

In het baanonderhoudsplan is een reeks van cultuurtechnische maatregelen opgenomen die is gericht op het creëren van een gezond grasbestand met een optimale speelkwaliteit. En dat met minimale inzet van chemische middelen (en van af 2022 zelfs helemaal zonder de inzet van chemie). Welke cultuurtechnische maatregelen worden ingezet verschilt per baan en is afhankelijk van verschillende factoren. Een belangrijke factor is de locatie van de baan (bv. kust of binnenland), maar ook de inrichting speelt een rol (bv. open heide- of gesloten bosbaan). Daarnaast bepalen andere factoren, zoals de bodem- en grassoortensamenstelling, het klimaat, het speelniveau van de leden en het kwaliteitsniveau dat de baan zelf nastreeft, de mix van in te zetten maatregelen. Het bepalen van de set met de voor uw golfaan meest geschikte maatregelen is een essentieel, zo niet het belangrijkste onderdeel van milieuvriendelijk sportgrasbeheer.

Tip: Onderzoek toont aan dat de stress en ziektedruk van gras op greens door af en toe rollen in plaats van (dagelijks) maaien aanzienlijk afneemt. Tegelijkertijd zorgt regelmatig rollen voor vlakker en dus een beter speeloppervlak

Opmerking: De manier waarop u de maatregel Topdressing inzet is hier niet vermeld. U kunt informatie over de inzet van deze maatregel invullen binnen OnCourse in de sectie jaargevens.

Voorkomen van ziekten en plagen

🚩 Noodzakelijk voor certificering

Controleren op en identificeren van plagen en plaagdruk

- ☒ Voer dagelijkse een inspectie uit gericht op het vroegtijdig signaleren van ziekten 🚩
- ☒ Leg de belangrijkste locaties van ziekten en plagen planmatig vast op kaart 🚩
- ☒ Stel de aanwezigheid van ziektes en aantastingen vast op basis van een duidelijk potocol 🚩
- ☒ Bepaal en hanteer een schadedrempel voorafgaand aan de inzet van gewasbeschermingsmiddelen

[+ Toevoegen aan de lijst?](#)

[Notities bewerken](#)

☒ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Kwantificering van de plaagdruk

Het zorgvuldig kwantificeren van de plaagdruk, in combinatie met het instellen van grenswaarden waaronder niet bestreden wordt, is een goede methode om met plagen op uw golfbaan om te gaan.

- Controleer voor elk onderwerp de werkwijzen die jullie momenteel uitvoeren. Niet alles zal op jullie van toepassing zijn. En sommige waar je misschien op let als toekomstig idee.
- Als er andere gerelateerde werkwijzen zijn, kun je deze aan de lijst toevoegen.
- Als u meer details wilt toevoegen, dan kan dat (optioneel).
- Klik op “Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt” wanneer je tevreden bent met jullie antwoorden over dit onderwerp.
- **Groene vlaggen** betekenen dat het verplicht is voor IPM (dit dekt ook compliance).
- Ga er elk jaar doorheen om te controleren of je nog steeds alle groene vlag-items gebruikt.

Uitgangspunten bij de keuze van de grassoortensamenstelling

- ☒ Droogtetolerantie
- ☒ Ziektetolerantie
- ☐ Hittetolerantie
- ☒ Winterstress tolerantie
- ☐ Zouttolerantie
- ☒ Schaduwtolerantie
- ☒ Slijtagetolerantie
- ☒ Bodemtype
- ☐ PH van de bodem

[+ Toevoegen aan de lijst?](#)

[Voeg notities toe](#)

☒ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Het kiezen van een geschikt grasmengsel

De grassoorten die op een golfbaan worden gebruikt hebben, om de diverse speelwensen te kunnen garanderen, verschillende eigenschappen. Deze grassoorten zijn over het algemeen speciaal ontwikkeld en samengesteld voor golfbanen. Daarbij wordt op verschillende locaties op de baan verschillende grasmengsel ingezet. Op de afslagplaats zal het gras na een uitgeslagen plag, weer snel moeten aangroeien. Gras in de rough wordt minder onderhouden, maar moet er wel mooi uitzien en bestand zijn tegen schaduw. Op een green groeit weer een ander grasmengsel. Dit gras moet kortgemaaid en ook dicht op elkaar kunnen groeien. Daardoor heeft greengras andere beluchtingseigenschappen en moet -zo veel mogelijk- resistent zijn tegen schimmels.

Voor de certificering moet u de grassoortensamenstelling binnen de verschillende speelelementen opgeven. Ook moet u aangeven op welke manier het gras wordt onderhouden. Tenslotte moet u aangeven welke overwegingen u hanteert bij het geven van meststoffen.

Nederlandse informatie (noodzakelijk voor certificering)

[Lees meer](#)

Sportgras, bodem en bemesting

■ Noodzakelijk voor certificering

Greens

Totale oppervlakte van het te onderhouden sportgras op de greens ■

1.23

ha (Metrisch)

[Wijzig eenheid](#)

Totaal geïrrigeerde oppervlakte ■

1.23

ha (Metrisch)

[Wijzig eenheid](#)

[Voeg notities toe](#)

✓ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Beheer sportgras en irrigatie

Hier kunt u aangeven op welke deel van uw baan wordt beregend.

Eventuele wijzigingen in de beregende oppervlakte, bijvoorbeeld als u besluit geen faiway-berekening meer in te zetten, moet u jaarlijks bijhouden. Opmerking: Binnen de Jaargegevens van OnCourse moet u de totale geïrrigeerde oppervlakte sportgras op uw baan invullen. Deze data kan worden gebruikt om eventuele veranderingen of trends te kunnen waarnemen.

Nederlandse informatie (alle volgende secties zijn nodig voor certificering)

[Lees meer](#)

Het stellen van doelen

☐ Bepaal streefwaarden met 1

☐ Upload het formulier nadat
Werkwijze

[Voeg notities toe](#)

☐ Alles wat momenteel van b

Het stellen van doelen

Ook het beheer van gras is een willekeurige bezigheid wanneer niet duidelijk is waar dat toe moet leiden. Door het stellen van doelen kan men een gerichte aanpak ontwikkelen. Het vastleggen van doelen heeft betrekking op drie aspecten:

- Optimale omstandigheden voor gezonde grasgroei
- Schadedrempels voor aantastingen
- De speltechnische kwaliteit

Op de langere termijn kan een goede speelkwaliteit alleen worden verkregen wanneer het gras gezond is als gevolg van een optimaal functionerend systeem bodem-water-gras. Het ultieme resultaat van grasbeheer is een gezonde en sterke grasmatt. Daarvoor moeten de groeiomstandigheden optimaal zijn. Er zijn veel parameters die een indicatie kunnen geven van de heersende omstandigheden. Het systeem bodem-water-gras is uitermate complex en in deze relatief dunne laag spelen zich allerlei processen af. Het blijkt dat het belangrijk is om vooral de verzadigde waterdoorlatendheid, de pH en in de bovenste 2 cm het gehalte organische stof in de gaten te houden. Als de waarden voor deze grootheden op orde zijn, dan is een goed resultaat te verwachten en is preventie toegepast.

Bij het stellen van doelen voor de bodem- en grasmattkwaliteit is het belangrijk te bedenken wat de uitgangssituatie is (daarom wordt een diagnose uitgevoerd) en hoe snel de meest optimale waarden voor pH, organische stof en verzadigde waterdoorlatendheid gehaald kunnen worden. Dit laatste hangt natuurlijk samen met de middelen die er zijn om goed onderhoud te kunnen uitvoeren.

Het is daarbij belangrijk om te bepalen welke aantasting van onkruid, ziekten en plagen men acceptabel vindt. Door schadedrempels te bepalen staat vast op welk moment men wil overgaan op het nemen van maatregelen zoals het toepassen van pesticide. Het is belangrijk om uit te gaan van realistische schadedrempels. Op een golfbaan waar de omstandigheden niet optimaal zijn is het niet is het niet redelijk om lage schadedrempels te hanteren.

Tenslotte bepaalt het één en ander welke wensen aan de speelkwaliteit gesteld kunnen worden. Deze wensen worden op de green uitgedrukt in de *baluitrol consistentie* (Stimp), *stevigheid/bounce* (Clegg hammer) en de *betrouwbaarheid balrol* (Holing-out).

In het [handboek Kwaliteit golfbanen](#) -- technische en visuele kwaliteitsbeoordeling wordt meer informatie gegeven en wordt uitgelegd hoe men komt tot het stellen van doelen.

[Klik hier om het document](#) 'IPM Excel-staten 0-METING en DOELSTELLINGEN met interactieve cellen_DEF' te downloaden. Nadat het ingevuld is moet dit worden geupload in Bestandsopslag – Werkwijze.

Golfbaan:				Datum:				Weersomstandigheden:														Naam opname:																																					
GREENS		DIRECT DAGLICHT IN DECEMBER						VERZADIGDE WATERDOORLATENDHEID				ORGANISCHE STOFGEHALTE 0-2 cm		pH BEREGENINGSWATER		pH BODEM		LUWTE		VILTDIKTE		GEMIDDELDE WORTELENGTE		ROODZWENKGRAS		STRUISGRAS		DICHTHEID GRASMAT		STRAATGRAS		FUSARIUM		DOLLARSPOT		ANTHRACHNOSE		RONDE PLEKKENZIEKTE		ONKRUIDEN		MOS		ALGEN		EMELTEN		WORMEN		ENGERLINGEN		NEMATODEN		BETROUWBAARHEID BALROL (Holing-out)		STEVIGHEID / BOUNCE (Clegg hammer)		BALUITROL CONSISTENTIE (Stimp)	
		VOORWAARDELIJK						GRASMAT / BODEM						SCHADEDREMPELS														SPELTECHNISCH																															
		<5	<100	≥6	<6.5	<6.5	J	>25	<5			≤97	>30	≥5	≥5	≥5	≥5	≥5	>50	>20	>20	J	J	J	J	winter: 8 - 10 (op 6 ft)	80 - 130	+/- 0,5 ft																															
		<125	≥5	20-25				5-8	>97			20-30	3-5	3-5	3-5	3-5	25-50	10-20	10-20	N	N								N	N																													
5-8	<150	≥4	15-20	9-12	>98	10-20	1-3	1-3	1-3	1-3	5-25	2-10	2-10	N	N	N	N																																										
uren	mm/u	%	pH ^W	pH ^W	J/N	mm	cm	%	%	%	%	%	%					%	%			st	%	%	J/N						J/N	J/N	J/N	aantal/10	Grav.	foot																							
Hole:	0-meting	6	125	3	6	6	j	15	8	50	10	99	40	2	1	1	1	5	1	1	N	N	N	N	9	80	6																																
	Doel	8	150	3	5	5	N	10	15	70	30	100	0	1	1	1	1	5	1	1	N	N	N	N	9	110	7																																
Hole:	0-meting	7	100	6	6	6	N	15	13	50	20	99	30	2	3	1	1	5	1	1	N	N	N	N	8	85	7,5																																
	Doel	8	150	3	5	5	N	10	15	70	30	100	0	1	1	1	1	5	1	1	N	N	N	N	9	110	7																																
Hole:	0-meting	8	150	7	6	6	N	10	10	50	40	99	10	2	6	1	1	5	1	1	J	N	N	N	8	75	7																																
	Doel	7	150	3	5	5	N	10	15	70	30	100	0	1	1	1	1	5	1	1	N	N	N	N	9	110	7																																

Planning

☐ Onderhoudsplan geupload

☐ Bemestingsplan geupload

☐ Beregeningsplan geupload

[Voeg notities toe](#)

☒ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Planning

[Lees meer](#)

Planning

☐ Onderhoudsplan geupload

☐ Bemestingsplan geupload

☐ Beregeningsplan geupload

[Voeg notities toe](#)

x

Planning

Onderhoudsplan

Onderhoud van gras vergt allerlei omvangrijke en minder omvangrijke werkzaamheden. Diverse werkzaamheden zijn beperkt van aard, worden met regelmaat herhaald (bijvoorbeeld maaien) of vinden ad-hoc plaats (bijvoorbeeld wegwerken van een schadeplek). Deze zaken hoeven uiteraard niet in een planning te worden opgenomen. Het gaat meer om de omvangrijkere aspecten van het onderhoud die moeten zorgen voor goede groeiomstandigheden en waarvan de timing een belangrijk aspect is.

Upload het onderhoudsplan in *Bestandsopslag – Werkwijze*

Beregeningsplan

In een beregeningsplan komt het volgende aan de orde:

- Het regime van beregening: hoe vaak wordt beregend en waarom is die frequentie gekozen?
- Als vochtgehalte van de bodem wordt gemeten: hoe vaak, wat zijn de verschillende streefwaarden en hoe beïnvloedt dit het beregeningsregime?
- Pleksgewijze beregening (handwater)..
- Afstellen: hoe vaak wordt de installatie afgesteld en door wie?
- De aanpak om de hoeveelheid beregening te reduceren.

Meer informatie over best practices in beregening kan gevonden worden in [OnCourse/Water](#).

Upload het beregeningsplan in *Bestandsopslag – Werkwijze*

Bemestingsplan

Bemesting heeft niet alleen effect op het gras, maar ook op de omgeving. Bemesting die niet wordt gebruikt spoelt uit, dit leidt tot onnodige bodembelasting. De optimale hoeveelheid bemesting moet juist zodanig worden afgestemd dat deze zo gering mogelijk is, maar voldoende voor een gezonde groei. Door de hoeveelheid bemesting bij te houden en regelmatig de voedingswaarde van de grond te controleren, krijgt een beheerder inzicht in de optimale bemesting.

Meer informatie over best practices in bemesting kan gevonden worden in [Natuur/Gras](#)

Upload het bemestingsplan in *Bestandsopslag – Werkwijze*. Vul ook jaarlijks de gebruiksgegevens in via *Gebruik van meststoffen* bij *Sportgras in Jaargegevens*.

☐ Alles wat momenteel van t

Monitoring

- ☐ Rond het deel Gras af in het thema Natuur.
- ☐ Vul het deel Sportgras bij Jaargegevens in.

[Voeg notities toe](#)

- ☐ Alles wat momenteel van toepassing is, is aangevinkt

Jaarlijkse monitoring

Een goede en gezonde grasmatt kan alleen ontstaan wanneer beheer en onderhoud planmatig worden uitgevoerd en alle preventieve maatregelen worden overwogen i.c.m. minder milieubelastende bestrijdingen; dit is de essentie van IPM. Door plannen te maken moet een beheerder nadenken over de aanpak en wordt de vraag gesteld hoe het gras zich ontwikkelt en wat nou de bedoeling is. Met planvorming hangt onlosmakelijk samen dat wordt bijgehouden of die plannen worden uitgevoerd en dat wordt nagegaan wat de effecten van de gerealiseerde plannen zijn. Oftewel: de uitgevoerde werkzaamheden en de resultaten daarvan (die door monitoring worden geïnventariseerd) moeten geregistreerd worden.

Maak een monitoringsplan voor elk jaar. Deze parameters komen terug in de tabellen en in het gedeelte [Gras](#) binnen het thema Natuur in OnCourse.

Gebruik OnCourse ook elk jaar om data over bijvoorbeeld pesticide- en bemestingsgebruik te registreren binnen [Jaargegevens van OnCourse](#).

2020 TOEPASSINGEN

vrijdag 4 september 2020: [Bewerk](#) [Verwijder](#)

Details van uw account

Locatie : fairway

Naam van de beheerder : Amsterdam Old Course/De Enk Groen & Golf

Certificatienummer van de beheerder :

Toepassingstechniek : spot

Andere techniek :

Beschrijf de reden voor de behandeling (255 karakterlimiet) : Dit betreft 13 juni, 2 juli en 4 september 2020. Reden: overlast van onkruid, met name klaver en weegbree en madeliefjes

Temperatuur (oC) : 22

Windsnelheid (kph) : 1

Breedte van de bufferzone tot open water (in meters) : 40

Neerslag gedurende de laatste 24 uur (geef inch/cm aan) : 0

Productdetails

- [Dicophar](#) [Bewerk](#) [Verwijder](#)

Doseerratio 3.00 L / ha (Metrisch)

Type

Werkzame stof

Concentratie

- [Primstar](#) [Bewerk](#) [Verwijder](#)

Doseerratio 2.00 L / ha (Metrisch)

Type

Werkzame stof

Concentratie

Evaluatie

- ☐ Evalueer jaarlijks het beheer en onderhoud van de golfbaan en upload het formulier.

[Voeg notities toe](#)

- ☐ Alles wat momenteel van toepas

Jaarlijkse evaluatie

Plannen en registreren van beheer en onderhoud zijn essentieel. Dit heeft echter minder waarde wanneer niet op gezette tijden het succes daarvan wordt nagegaan. Een goede beheerder stelt zichzelf de vraag of de aanpak en werkzaamheden zinvol zijn geweest en bijdragen aan het realiseren van gezond gras en afname van pesticidengebruik.

Klik hier te downloaden [Overall evaluatie IPM](#) . Upload het formulier nadat het ingevuld is in Bestandsopslag – Werkwijze.

[Lees meer](#)

Evaluatie

- ☐ Evalueer jaarlijks het beheer en onderhoud van de golfbaan en upload het formulier.

[Voeg notities toe](#)

- ☐ Alles wat momenteel van t

Jaarlijkse evaluatie

Plannen en registreren van beheer en onderhoud zijn essentieel. Dit heeft echter minder waarde wanneer niet op gezette tijden het succes daarvan wordt nagegaan. Een goede beheerder stelt zichzelf de vraag of de aanpak en werkzaamheden zinvol zijn geweest en bijdragen aan het realiseren van gezond gras en afname van pesticidengebruik.

Klik hier te downloaden [Overall evaluatie IPM](#) . Upload het formulier nadat het ingevuld is in Bestandsopslag – Werkwijze.

Een evaluatie begint bij de vraag: is het gras in een goede staat en hoe heeft het zich het afgelopen jaar ontwikkeld? Is er een toe- of afname in het aandeel straatgras? Deze vraag kan beantwoord worden aan de hand van gegevens van de monitoring. Er zijn immers doelen gesteld wat de kwaliteit betreft, maar zijn deze gehaald? Uit de monitoring valt ook op te maken of het gras zich op de juiste manier heeft ontwikkeld. Daarvoor zijn de grootheden pH, verzadigde doorlaatbaarheid en organische stof gevolgd. Ook andere zaken die niet persé gemonitord worden maar die wel opvallen zijn belangrijk. Misschien is het opgevallen dat er vaker klachten of wellicht complimenten waren voor de kwaliteit van de baan, of dat er vaker bijgestuurd moest worden omdat specifieke ziekten, plagen of onkruiden vaker zijn gaan voorkomen.

Maak een monitoringsplan voor elk jaar. Deze parameters komen terug in de tabellen en in het gedeelte [Gras](#) binnen het thema Natuur in OnCourse.

Gebruik OnCourse ook elk jaar om data over bijvoorbeeld pesticide- en bemestingsgebruik te registreren binnen [Jaargegevens van OnCourse](#).

EVALUATIE VAN HET BEHEER

Voer een evaluatie uit met alle betrokkenen bij het beheer. Neem alle aspecten van het beheer door en ga daarbij na of gestelde doelen zijn gehaald. Stel vast welke aanpassingen in beheer en onderhoud nodig zijn om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te reduceren. Deze evaluatie wordt elk jaar uitgevoerd.

Vul de onderstaande tabellen zo helder en duidelijk mogelijk in. Verschaf voldoende informatie zodat daaruit duidelijk wordt welke resultaten zijn behaald en welke aanpassingen ingezet worden.

Golfbaan	
Opgesteld door	
Datum	

Kwaliteit van de bodem

Zijn de voorwaarden voor gezonde grasgroei op orde? Dit blijkt o.a. uit de waarden voor pH, organische stof (bovenste 2 cm) en waterdoorlatendheid.	
Zijn er aanpassingen nodig om de kwaliteit van de bodem te verbeteren? Zo ja, welke acties worden ingezet?	

Algemeen onderhoud

Is het onderhoud uitgevoerd zoals gepland? Zo nee, geef een korte toelichting.	
Heeft het uitgevoerde onderhoud bijgedragen aan een gezond systeem bodem-water-gras? Geef een korte toelichting.	
Welke aanpassingen of andere cultuurtechnische maatregelen zouden het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verder kunnen reduceren?	
Welke overige aanpassingen zijn eventueel nodig, bijvoorbeeld in verband met klimaatverandering.	
Welke van de mogelijke aanpassingen gaat u doorvoeren?	

Bemesting

Is de voedingswaarde van greens en fairways op de gewenste waarde?	
Is de hoeveelheid bemesting in de afgelopen 3 jaar toe- of afgenomen? Wat zijn de redenen daarvoor?	
Welke mogelijke maatregelen worden genomen om de hoeveelheid bemesting te optimaliseren?	

Berekening

Is berekening uitgevoerd zoals gepland? Zo nee, geef korte een toelichting.	
Heeft de berekening bijgedragen aan een gezond systeem bodem-water-gras? Geef een korte toelichting.	

Welke aanpassingen kunnen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verder reduceren?	
---	--

Ziekten, plagen en onkruiden

Is de druk van ziekten, plagen en onkruid de laatste drie jaar toe- of afgenomen? Wat is daarvan de reden?	
Welke ziekten, plagen en onkruiden zorgen vooral voor problemen?	
Welke holes leveren vooral een probleem? Welk probleem is dat en waar komt dat door?	
Welke acties worden ingezet om druk van plagen, ziekten en onkruiden te verminderen?	

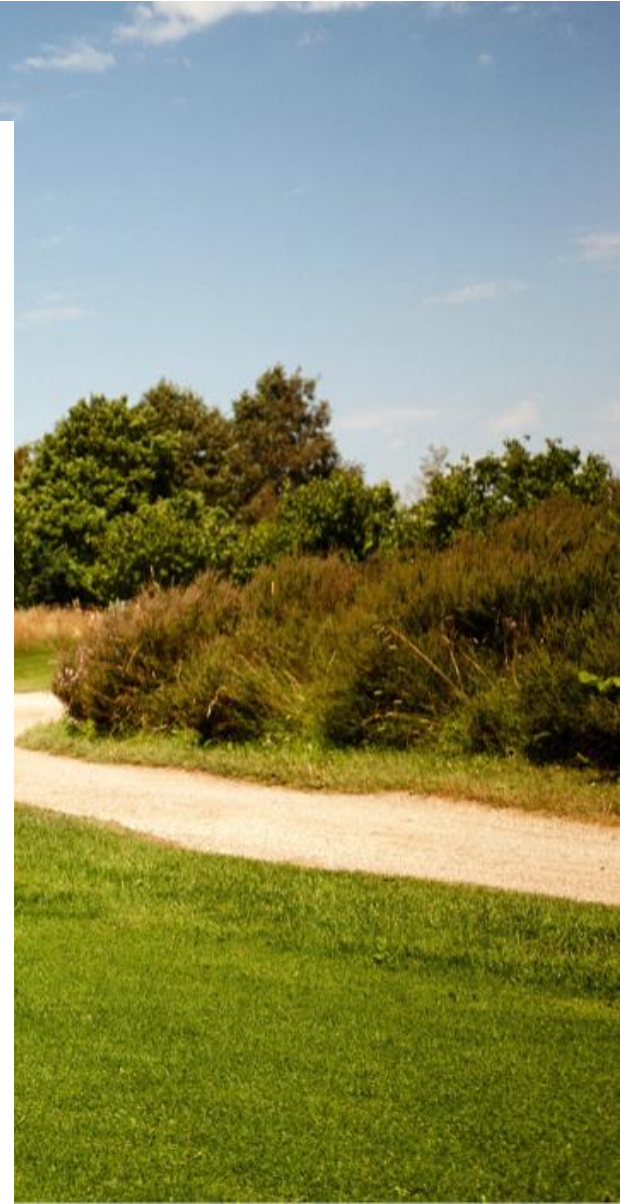
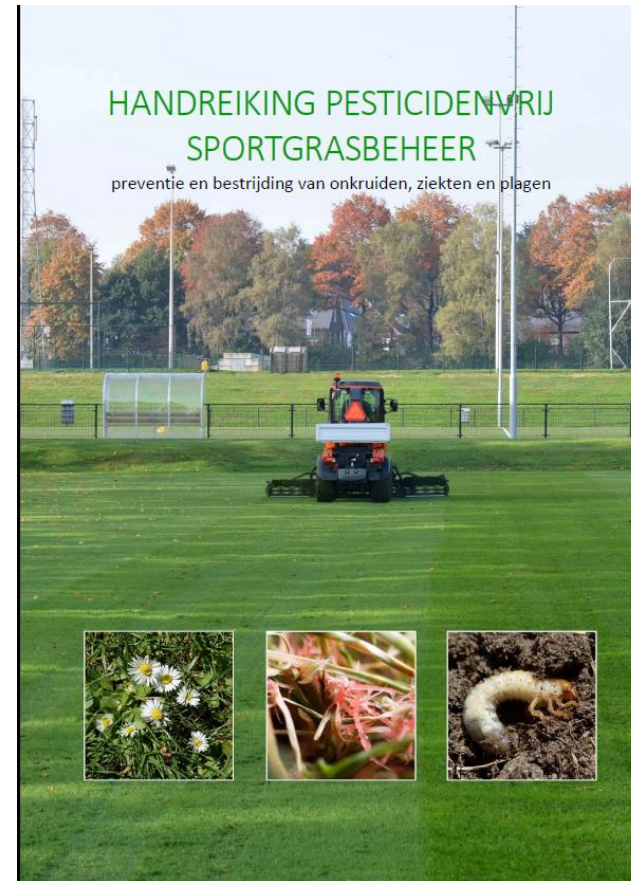
Sustainability in golf, through golf

Q&A

Ondersteuning

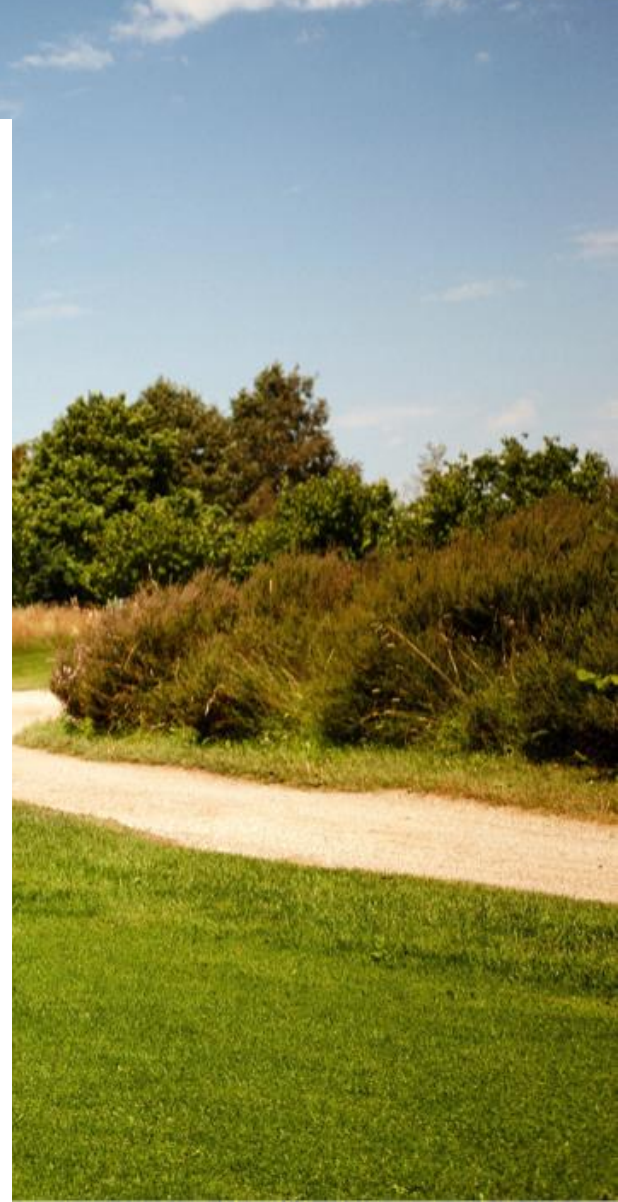
- [Handreiking pesticidevrij sportgrasbeheer](#)
- Handleiding IPM
- Onafhankelijke opleidingen en bijscholing
- Verzamelen en uitdragen succesverhalen: good & best practices

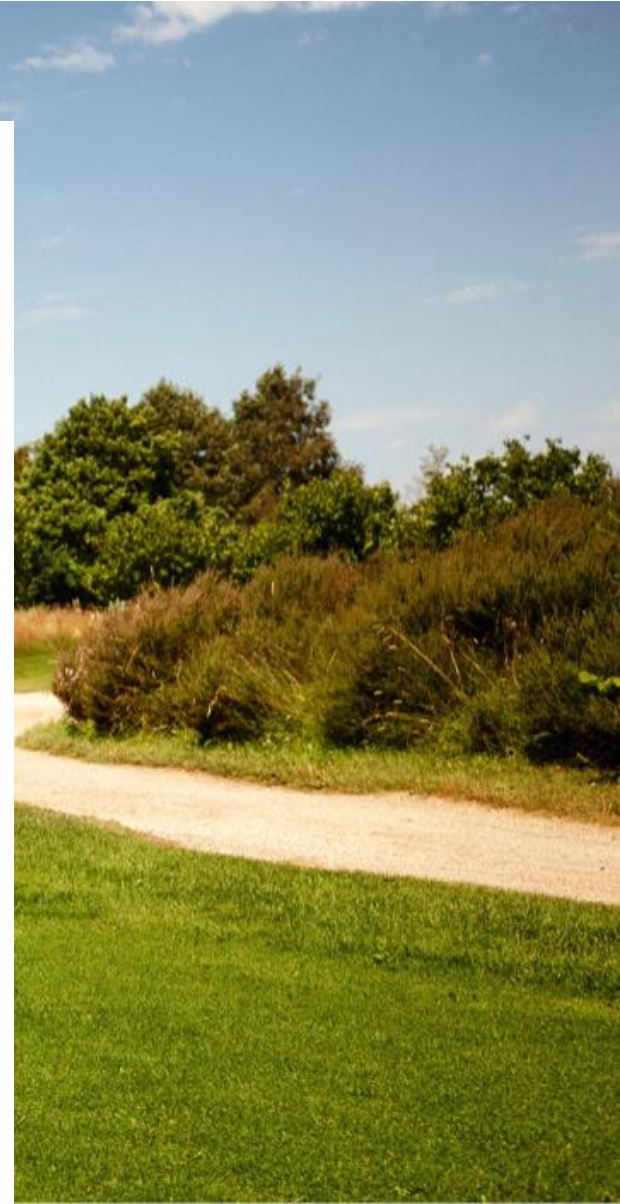
Ondersteuning

- GEO-systematiek biedt structuur en richting
- Uitwerking via OnCourse Nederland voor golf
- Binnenkort doorvertalen voor andere sporten via NOC*NSF
- Baan- en clubbezoeken door NGF Agronomie

- Komende jaren in totaal zo'n 3 miljoen euro beschikbaar via Ministerie VWS
- Daarmee ondervangen van de grondslag voor de uitzondering (gebrek aan werkende alternatieven)

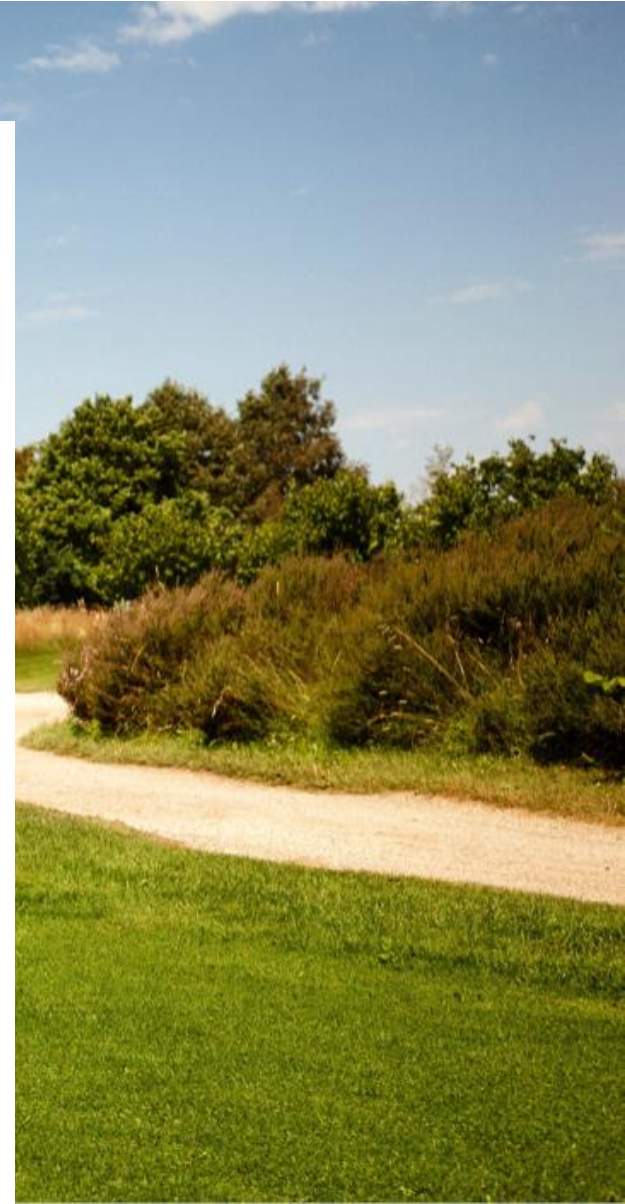
Perception rules politics

Uitstel maar geen afstel

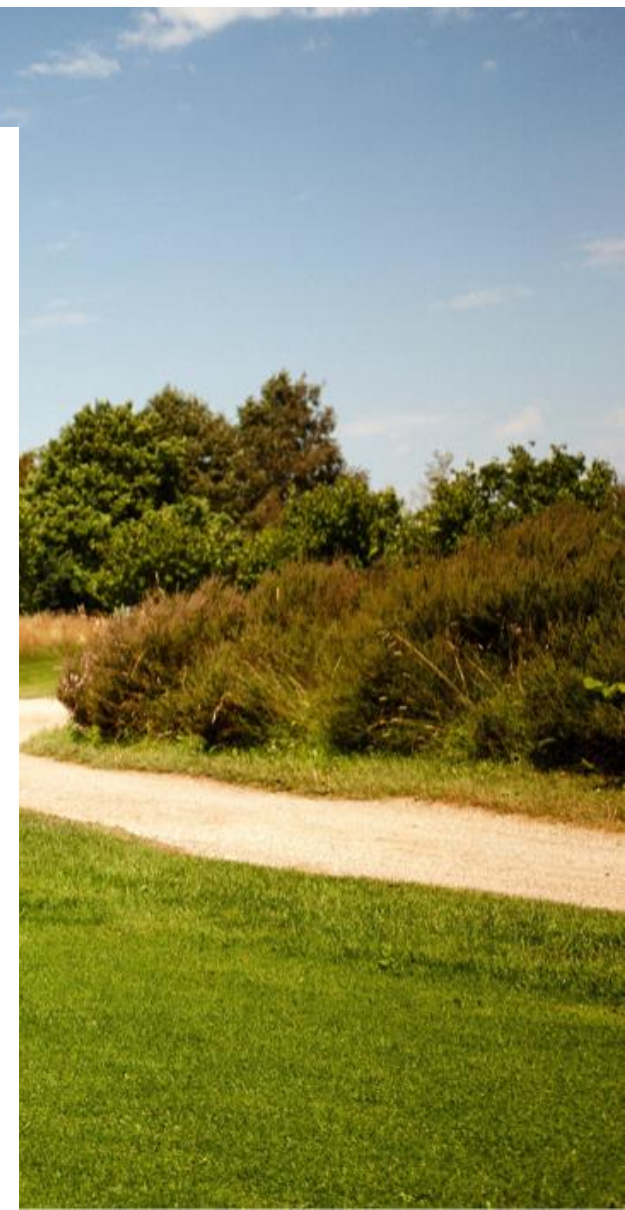
0,0-gebruik van pesticide ná 2022

Blijf de absolute 0,0-lijn nastreven met behoud van speelkwaliteit:

stel schadedrempels vast i.c.m. intensievere schimmeldiagnose!

Sustainability in golf, through golf

Paar minuten pauze

GEO

Foundation

Sustainability in and through golf

GEO Foundation

- Aantal landen actief: 77

Gecertificeerde banen:

- wereldwijd: 313

- Nederland: 102

De Groene Ster heeft OnCourse als eerste Nederlandse golfclub met succes afgelegd. Eind september 2019 ontving de club het certificaat van de GEO Foundation.

Home

Over golf ▾

Topgolf ▾

Thema's ▾

Caddie

Over de NGF ▾

"De portal OnCourse Nederland dwingt clubs veel dingen zelf te doen. Dat is positief, het creëert bewustwording."

"Je komt er al snel achter dat GEO véél meer is dan enkel flora en fauna. Het is een duurzaamheidscertificaat dat alle zaken op en om een golfclub raakt."

Caddie

"GEO is teamwork"

27 oktober 2019

Duurzaam beheer op een golfclub wordt pas echt een succes als het bestuur pal achter duurzaamheid staat en een gemotiveerd team de uitdaging aanpakt. Dat is de ervaring van Leeuwarder Golfclub De Groene Ster die in oktober 2019 als eerste vereniging in Nederland voldeed aan de criteria van het herijkte GEO-certificaat.

Op weg naar GEO-(her)certificering werken golfclubs met de nieuwe GEO-portal OnCourse Nederland (getoncourse.golf) die in het voorjaar van 2019 is

"GEO is voor kleine banen niet minder belangrijk en nuttig dan voor grote golfterreinen"

"Als je GEO niet met een team doet, lukt het niet. We hebben kennis en verantwoordelijkheid heel goed verdeeld"

"Door duurzaamheid een toekomstbestendige bedrijfsvoering"

26 maart 2021

Het Rijk Golfbanen ziet GEO-certificering niet als een lastige verplichting maar als een hulpmiddel om alle zaken op de golfterreinen honderd procent in orde te maken en het bedrijf klaar voor de toekomst

[Terug naar Nieuwsoverzicht](#)

100 golfbanen met GEO-duurzaamheidcertificaat

17 januari 2020

De Nederlandse golfsport heeft een mijlpaal bereikt op het gebied van duurzaam accommodatiebeheer. Er zijn nu honderd golfclubs met een internationaal GEO-certificaat dat aantoont dat de accommodatie – de golfbaan én alle voorzieningen – verantwoord en milieuvriendelijk beheerd wordt.

"Zie niet op tegen GEO, het is belangrijk voor de toekomst van je bedrijf, vereniging en baan"

"Door GEO kom je in contact met partijen in de buurt waarvoor je iets kunt betekenen en die iets voor jouw baan kunnen betekenen"

Team building

PLANNING

—
Maak een planning
& een vast
e-mailadres

‘geo@fictievegolfbaan.nl’

162

<

Checklist

- Planning
- Overzicht
- Taakverdeling

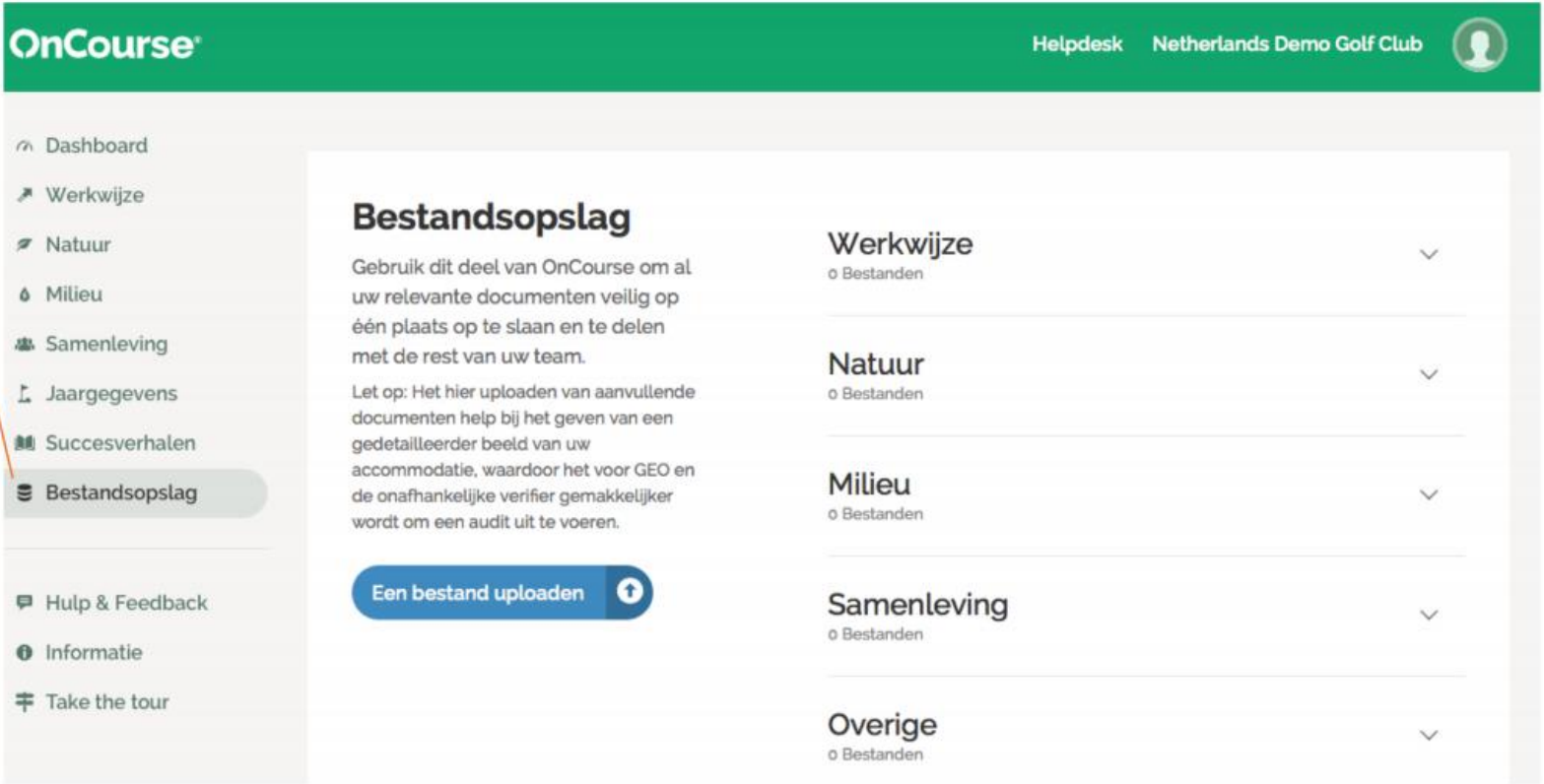
www.ngf.nl/geo

Voor **Certificering** moet u een aantal documenten uploaden in **Bestandsopslag**.

U treft binnen de drie Hoofdthema's en de sub-thema's informatie over deze benodigde documenten aan als u in de lichtgrijze velden aan de rechterkant van elk scherm een vermelding ziet: **Nederlandse informatie (noodzakelijk voor certificering)**.

Klik daarbij op: **Lees meer** voor de stapsgewijze uitleg.

De centrale **Bestandsopslag**-functie is aan de linkerkant opgenomen in het snelmenu.

Bestandsopslag

Gebruik dit deel van OnCourse om al uw relevante documenten veilig op één plaats op te slaan en te delen met de rest van uw team.

Let op: Het hier uploaden van aanvullende documenten helpt bij het geven van een gedetailleerder beeld van uw accommodatie, waardoor het voor GEO en de onafhankelijke verifier gemakkelijker wordt om een audit uit te voeren.

Een bestand uploaden

Werkwijze
o Bestanden

Natuur
o Bestanden

Milieu
o Bestanden

Samenleving
o Bestanden

Overige
o Bestanden

Logische naamgeving documenten t.b.v. Bestandsopslag-functie, bijv.:

2021_certificering_Beheerplan_GC XYZ_2015_2020

2021_certificering_Werkprotocol_Wnb_GC XYZ_2018_2020

Drie fase stapsgewijs:

- Nulmeting
- Visiefase
- Werkplanfase

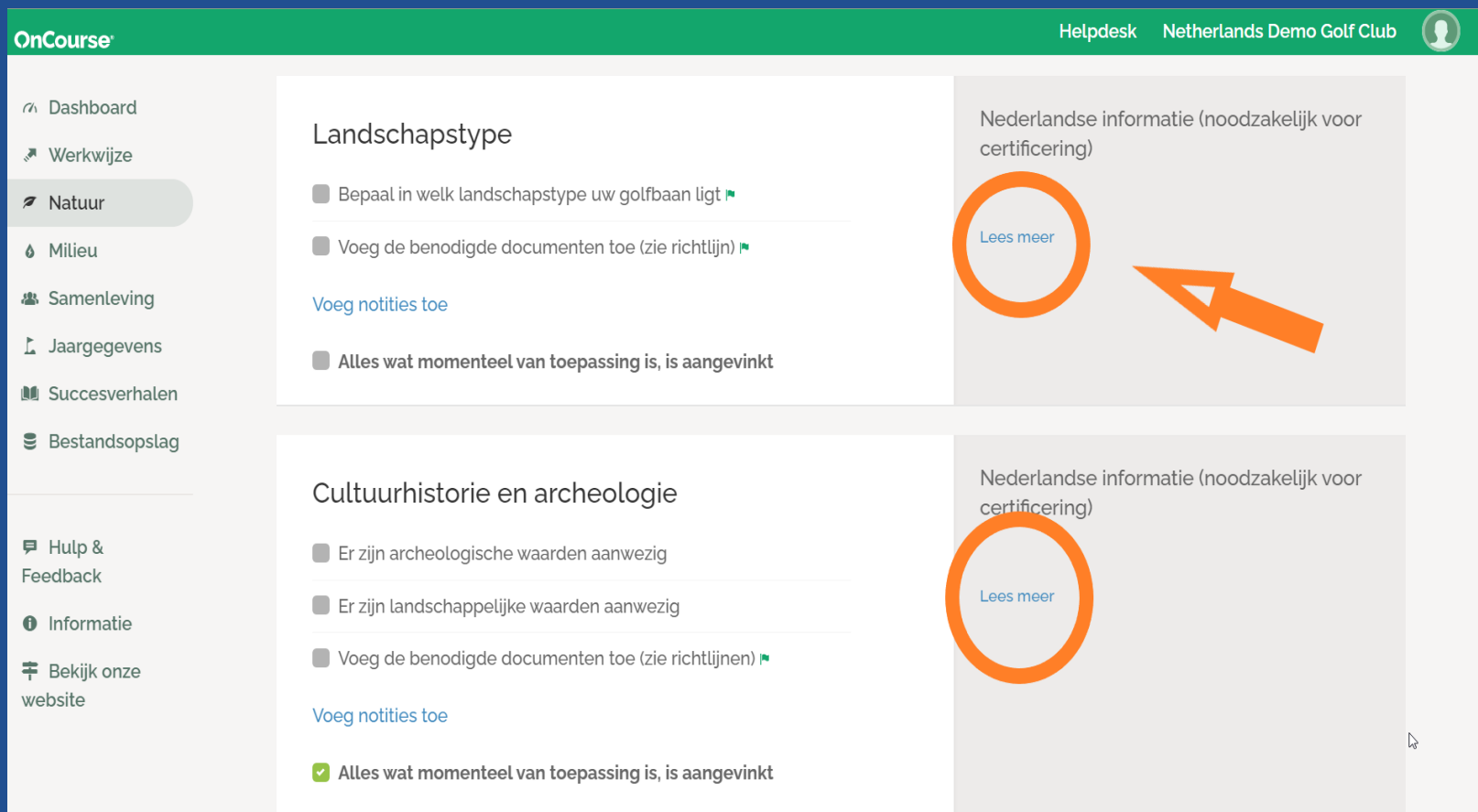
-
- Visie – Werkplan
 - Doelen: Meetbaar
Maakbaar Evalueerbaar
 - Ontwikkel per thema een visie met een doelstelling.
 - Max. 10 doelstellingen realiseren binnen 3-5 jr.

THEMA	UITDAGING	AMBITIE/DOEL	DOELSTELLING	GEDETAILEERDE ACTIES EN STAPPEN (inclusief prioriteiten en verbeteringspunten voor certificering)	VERANTWOORDELIJKE	TUJDLIN	BUDGET	STATUS
NATUUR	Habitats en biodiversiteit		Doelstelling 1	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 2	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 3	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
	Gras		Doelstelling 1	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 2	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 3	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
	Verontreinigingspreventie		Doelstelling 1	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 2	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 3	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				

THEMA	UITDAGING	AMBITIE/DOEL	DOELSTELLING	GEDETAILEERDE ACTIES EN STAPPEN (inclusief prioriteiten en verbeteringspunten voor certificering)	VERANTWOORDELIJKE	TUJDLIN	BUDGET	STATUS
MILIEU	Water		Doelstelling 1	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 2	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 3	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
	Energie		Doelstelling 1	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 2	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 3	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
	Inkoop		Doelstelling 1	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 2	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 3	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				

Visie en werkplan Sjabloon

THEMA	UITDAGING	AMBITIE/DOEL	DOELSTELLING	GEDETAILEERDE ACTIES EN STAPPEN (inclusief prioriteiten en verbeteringspunten voor certificering)	VERANTWOORDELIJKE	TUJDLIN	BUDGET	STATUS
Samenleving	Maatschappelijke bijdrage		Doelstelling 1	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 2	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 3	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
	Gedrag en medewerkers		Doelstelling 1	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 2	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 3	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
	Communicatie		Doelstelling 1	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 2	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				
			Doelstelling 3	- Actie 1 - Actie 2 - Actie 3				

Handleiding:

- 'Werkwijze'
- 'Aan de slag'
- Link: Handleiding

• In de portal staat rechts vaak “lees meer”. Lees de uitleg onder “lees meer” altijd heel goed!

Aan de slag

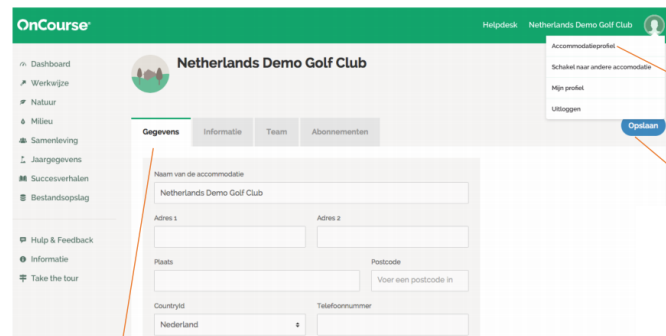
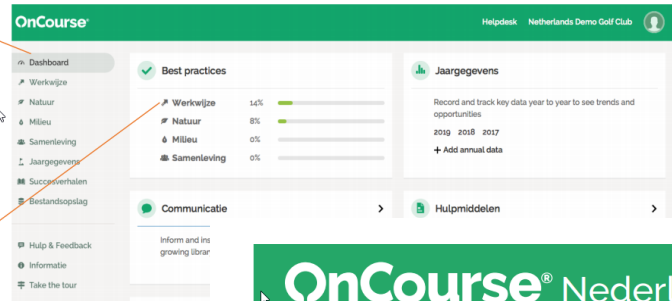
Na het inloggen, komt u op het **Dashboard**. Dit is het centrale navigatiepunt.

U kunt altijd teruggaan naar deze pagina door gebruik te maken van het **'snelmenu'** aan de linkerkant van de pagina.

Procesoverzicht

Bekijk in **Werkwijze** hoe u aan de slag kunt gaan, leer over het gebruik van het OnCourse platform en wat er nodig is om GEO-gecertificeerd te worden.

Vink elke stap af in de sub-thema's en secties van **Werkwijze**.

Uw accommodatieprofiel aanpassen

Kijk eerst of alle informatie van uw golfaccommodatie is ingevuld en up-to-date is.

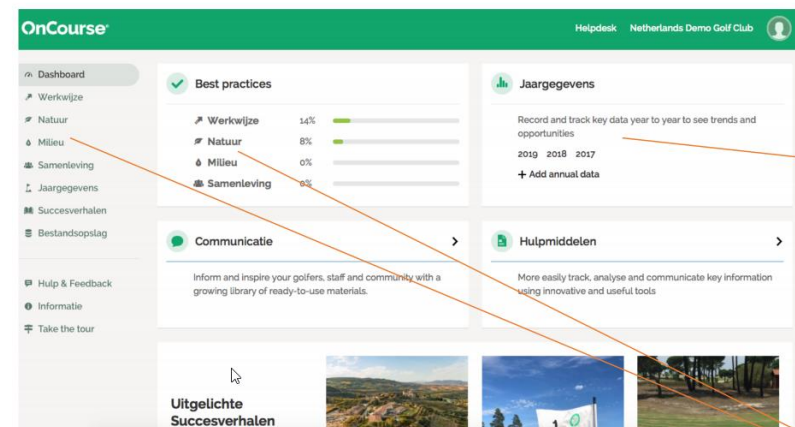
Ga naar **Accommodatieprofiel**

Dit drop-down menu is altijd rechtsboven in het scherm

Bij **Gegevens** vult u de algemene informatie van uw accommodatie in.

Bij **Informatie** kiest u de gewenste maateenheid en vult u de verdere informatie over de golfbaan in.

Bij **Team** kan de **Teamleider** personen uitnodigen als lid van het Team en hen toegang geven tot het OnCourse platform. Hier zijn ook alle teamleden zichtbaar.

U kunt bij elk thema uw werkmethode en data beoordelen en opslaan, ook gegevens die u niet elk jaar hoeft in te vullen.

Jaargegevens

Hier slaat u alle belangrijke **Jaargegevens** van uw accommodatie op. U kunt elk jaar een nieuwe set met **Jaargegevens** toevoegen. Er zijn meer **Hulpmiddelen** in de maak, zodat u de trend van jaar tot jaar beter kunt volgen.

Toegang tot de Thema's

Duurzaamheid in golf betreft drie hoofdthema's: **Natuur**, **Milieu** en **Samenleving**.

U kunt op twee manieren tussen de thema's wisselen: het **snelmenu** aan de linkerkant en vanaf het **Dashboard**.

Notities

Hier kunt u opmerkingen, ideeën en vragen voor uw team kwijt. Het is een goed idee om elke notitie van initialen en een datum te voorzien. U kunt hier maximaal 2000 kwijt. Heeft u meer ruimte nodig? Maak dan een apart documenten. U kunt dit document vervolgens in de Bestandsopslag van OnCourse uploaden. Via de Bestandsopslag kunnen uw teamleden het document eenvoudig inzien.

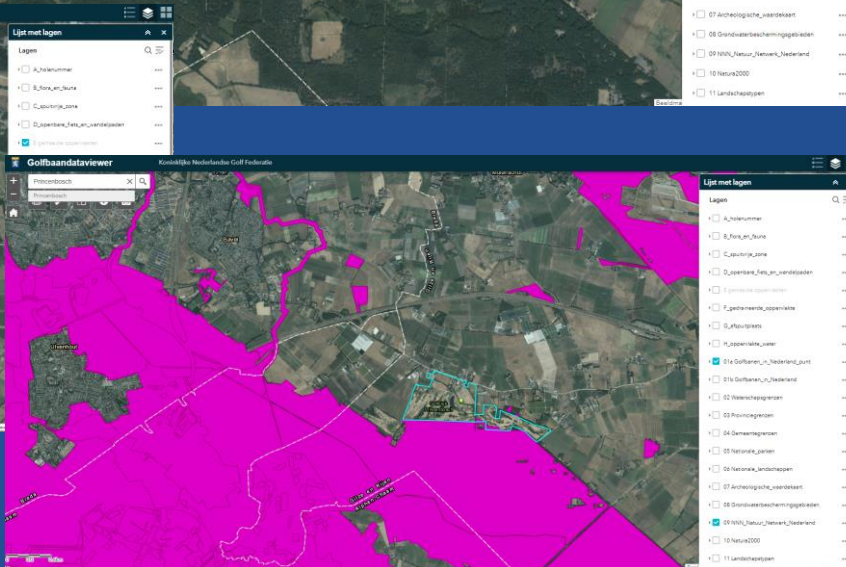
↶ ↷	B <i>I</i> <u>U</u>	☰ ▾ ☷ ▾	🔗
P			
POWERED BY TINY			

Annuleren

Opslaan

Notities:

Ideaal voor een korte (!) opmerking over bijvoorbeeld de locatie van een bestand.

www.golfbaandataviewer.nlwww.golfbaandataviewer.nl

Uitbesteden?

Werk samen met lokale organisaties.

- IVN
- Vlinderwerkgroepen
- LandschappenNL
- Natuur- en Milieuverenigingen
- Bijenstichting
- Stichting EIS
- etc.

Wateraudit?

Niet altijd verplicht maar geeft altijd inzicht en waar men kan besparen.

VT_A (BVC)?

Als er schade ontstaat door een tak die uit een boom waait, doordat een boom omvalt of door een vergelijkbare gebeurtenis, is de eigenaar aansprakelijk voor de schade, tenzij deze kan aantonen te hebben voldaan aan de zorgplicht.

Opslag diesel?

Alle op een golfbaan in gebruik zijnde opslagtanks voor vloeibare en gasvormige brandstoffen moeten voldoen aan de eisen die worden gesteld vanuit de Nederlandse wetgeving.

Opslag grasafval?

- Lange opslag?
 - Korte opslag?
 - Composteren?
-
- Activiteitenbesluit milieubeheer

Afspuitplek?

- Melding in het kader van het Activiteitenbesluit?
- 'MEMO AFSPUITPLAATS WERKTUIGEN' (ook te vinden in de FAQ op www.ngf.nl/geo)

IPM:

De club moet weten wat de
hoofdgreenkeeper doet, de
hoofdgreenkeeper moet
weten wat de club wil.
Dit is een gezamenlijke
verantwoordelijkheid.

Jaarcijfers:

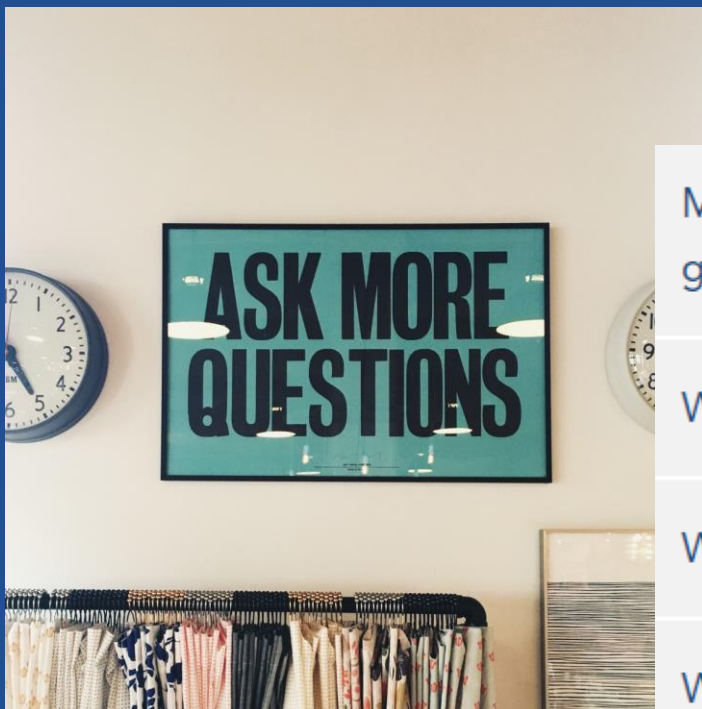
- Plan vooruit
- Gezamenlijk invullen

-
- Het is belangrijk dat de directie, het management of het bestuur achter duurzaamheid staat. Maak goede afspraken met elkaar en zorg voor bestuurlijke borging/borging door de directie .

- Bekijk de online video trainingen, te vinden op www.ngf.nl/geo

Veelgestelde vragen

Wat zijn tips voor succes bij het doorlopen van OnCourse?

Wat zijn de voordelen van de nieuwe portal OnCourse Nederland?

Hoe pak je duurzaam golfbaanbeheer aan en hoe borg je het?

Moet de flora- en faunainventarisatie uitgevoerd worden door een gecertificeerd bedrijf?

Wat zijn de regels omtrent een dieseltank?

Wat zijn de regels omtrent de opslag en het afvoeren van grasafval?

Wat zijn de regels voor een afschuitplaats en het schoonspuiten van machines?

Hoe moeten we ons aanmelden op de nieuwe portal OnCourse Nederland?

- Bekijk de FAQ, te vinden op www.ngf.nl/geo

Intensieve begeleiding vanuit de NGF gedurende het OnCourse-traject:

- We komen graag bij je op de baan langs!
- Indien gewenst meerdere keren tijdens het traject.
- Maar uiteraard ook online via Teams of Zoom!
- Weet ons ook te vinden via telefoon of via de mail:
 - Niels.Dokkuma@NGF.nl
 - 06 - 44166717
 - Koert.Donkers@NGF.nl
 - 06 - 51719167

vragen.

Yvonne Godwaldt

- Stuur een mailtje aan de helpdesk: geo@ngf.nl.

Promotiemateriaal? Ga naar www.ngf.nl.geo.

Voor vragen die over de portal zelf gaan (bijvoorbeeld als inloggen niet lukt) kunnen clubs terecht bij de GEO Foundation via hello@getoncourse.golf.

Dank voor de
aandacht!

